

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Využívání dotací ze strukturálních fondů EU v regionu
Sokolov**

Michaela Přívarová

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Michaela Přívarová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Využívání dotací ze strukturálních fondů EU v regionu Sokolov**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Regionální a strukturální politika EU
5. Rozvoj města Sokolova z regionálního operačního programu
6. Vyhodnocení využívání dotací EU
7. Závěr
8. Seznam použitých zdrojů
9. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. Strukturální politika Evropské unie. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

KUČEROVÁ, I. Evropská unie Hospodářské politiky. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2006. 347 s. ISBN 80-246-1212-7.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor evropských fondů. Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013. Praha: MMR ČR, 2005. 28 s.

SKOKAN, K. Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie. 1. vydání. Ostrava: Repronis, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.

WOKOUN, R. Strukturální fondy a obce I. Praha: ASPI, a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jaroslava Burianová**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 15. 1. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Využívání dotací ze strukturálních fondů EU v regionu Sokolov " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 4.4.2011

Poděkování

Ráda) bych touto cestou poděkovala Ing. Jaroslavě Burianové za odborné vedení při zpracovávání této práce a čas, který mi věnovala.

Využívání dotací ze strukturálních fondů EU v regionu Sokolov

Utilization of Grants Structural Funds of EU in Sokolov distrikt

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá možnostmi využívání dotací ze strukturálních fondů EU. První část se věnuje některým základním faktům o regionální a strukturální politice EU - její vývoj a význam, popisuje principy čerpání prostředků z fondů EU i samotné strukturální fondy a srovnává jednotlivé cíle, priority a jejich změny v programovacích obdobích 2000-2006 a 2007-2013. V závěru této části jsou uvedeny programové dokumenty, operační programy a jejich změny v programovacích obdobích 2000-2006 a 2007-2013 a jako poslední je zde uvedeno institucionální zabezpečení fungování čerpání prostředků z fondů EU a to na evropské, národní i regionální úrovni. Druhá část se věnuje regionálnímu operačnímu programu NUTS II – Severozápad, ve které je přiblížena základní charakteristika regionu, jeho cíle a z nich vyplývající prioritní osy a to jak v programovacím období přecházejícím, tak i současném. Na konci této části je seznámení s městem Sokolov, jaké má město cíle a jaké velké projekty město Sokolov s pomocí dotace z regionálního operačního programu NUTS II - Severozápad uskutečnilo a uskutečňuje a také je zde uvedeno zhodnocení, jak město Sokolov využívá dotace z regionálního operačního programu NUTS II – Severozápad.

Summary:

This thesis deals with the possibility of using subsidies from EU structural funds. The first part deals with some basic facts about regional and structural policy of the EU - its development and importance, describes the principles of drawing funds from EU structural funds itself and compares the different objectives, priorities and changes in the programming period 2000-2006 and 2007-2013. At the end of this section describes the programming documents, programs and operational changes in the programming period 2000-2006 and 2007-2013 and the last is mentioned institutional support operation drawing of EU funds on the European, national and regional level. The second part deals with the Regional Operational Programme NUTS II - Northwest, which is introduced the basic characteristics of the region, its goals and resulting priority axis in both the programming period Transboundary and current. At the end of this section is familiar with the town of Sokolov, which targets the city and what the Town of Sokolov large projects with funding from the Regional Operation Programme NUTS II - Northwest made and implemented, and evaluation is indicated, as the town of Sokolov using a grant from the Regional Operational Programme NUTS II - Northwest.

Klíčová slova:

Regionální politika EU, Strukturální politika EU, strukturální fondy, programovací období, operační program, regionální operační program NUTS II Severozápad, projekt

Keywords:

EU regional policy, EU structural policy, structural funds programming period, operational program, the regional operational program NUTS II Northwest Project

Seznam použitých zkratk:

- **ČD** – České dráhy a.s.
- **ČR** – Česká republika
- **EAGGF** – Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
- **EIB** – Evropská investiční banka
- **EK** – Evropská komise
- **ERDF** – Evropský fond regionálního rozvoje
- **ESF** – Evropský sociální fond
- **EU** – Evropská unie
- **FIFG**- Finanční nástroj pro rybolov
- **FS** – Fond soudržnosti
- **HDP** – Hrubý domácí produkt
- **HND**- Hrubý národní důchod
- **HNP** – Hrubý národní produkt
- **HSS** – Hospodářská a sociální soudržnost
- **ICT** – Informační a komunikační technologie
- **ISŠTE** – Integrovaná střední škola technická a ekonomická
- **JPD** – Jednotný programový dokument
- **LAU** – Místní administrativní jednotky
- **MMR** – Ministerstvo pro místní rozvoj
- **NOK** – Národní orgán pro koordinaci
- **NRP** – Národní rozvojový plán
- **NSRR** – Národní strategický referenční rámec
- **NUTS** – Nomenklatura územních statistických jednotek
- **OP** – Operační program
- **OPI** – Operační program Infrastruktura
- **OPPP** – Operační program Průmysl a podnikání
- **OPRLZ** – Operační program Rozvoj lidský zdrojů
- **OSVČ** – Osoba samostatně výdělečně činná
- **OPRVMZ** – Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
- **OV KSČ** – Okresní výbor Komunistické strany Československa

- **PCO** – Platební a certifikační orgán
- **PO** – Prioritní osa
- **ROP** – Regionální operační program
- **ROP SZ** – Regionální operační program Severozápad
- **RR** – Regionální rada
- **SC** – Strategický (specifický) cíl
- **SF** – Strukturální fondy
- **SOZS** – Strategické obecné zásady společenství
- **SROP** – Společní regionální operační program
- **TEN** – Transevropské sítě
- **TOP** – Tematický operační program

OBSAH

1. ÚVOD	12
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	14
3. LITRÁRNÍ REŠERŠE	15
4. REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU	15
4.1. Vývoj a význam regionální a strukturální politiky EU	15
4.2. Principy regionální a strukturální politiky EU	16
4.3. Cíle regionální a strukturální politiky EU	17
A. Programovací období 2000-2006	17
B. Programovací období 2007-2013	19
C. Komparace	20
4.4. Horizontální priority	21
A. Programovací období 2000-2006	21
B. Programovací období 2007-2013	22
C. Komparace	22
4.5. Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	23
A. Programovací období 2000-2006	23
B. Programovací období 2007-2013	28
C. Komparace	30
4.6. Územní jednotky pro alokaci prostředků ze strukturálních operací	31
4.7. Programovací procedury	33
A. Programovací období 2000-2006	33
B. Programovací období 2007-2013	37
C. Komparace	42
4.8. Institucionální rámec čerpání pomoci	42
5. ROZVOJ MĚSTA SOKOLOVA Z REG. OPERAČNÍHO PROGRAMU	47
5.1. Základní charakteristika regionu soudržnosti Severozápad	47
A. Programovací období 2000-2006	49
B. Programovací období 2007-2013	50
C. Komparace	55
5.2. Projekty města Sokolova	55
6. VYHODNOCENÍ VYUŽÍVÁNÍ DOTACÍ Z EU	69
7. ZÁVĚR	73
8. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
9. PŘÍLOHY	77

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1 – Rozdělení prostředků fondů EU mezi Cíle politiky HSS v období 2007-2013.....	20
Tabulka č. 2 – Rozdělení prostředků mezi strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v ČR v období 2004-2006.....	28
Tabulka č. 3 – Členění podle počtu obyvatel na NUTS, NUTS II a NUTS III.....	31
Tabulka č. 4 – Členění území ČR.....	32
Tabulka č. 5 – SROP oblasti a priority.....	50
Tabulka č. 6 – Přehled prioritních os, oblastí podpory a specifických cílů programu.....	54
Tabulka č. 7 – Počet předložených projektů- prioritní osa 1.....	69
Tabulka č. 8 – Počet předložených projektů- prioritní osa 2.....	70
Tabulka č. 9 – Počet předložených projektů- prioritní osa 3.....	70
Tabulka č.10 – Počet předložených projektů- prioritní osa 4.....	70
Tabulka č.11 – Celkový počet předložených projektů za období 2007-2013.....	71

Seznam grafů:

Graf č. 1 – Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro ROP v cíli Konvergence.....	39
Graf č. 2 – Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro TOP v cíli Konvergence.....	40
Graf č. 3 – Indikativní alokace prostředků z fondů EU v ČR pro OP Praha v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanosti	40
Graf č. 4 – Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013.....	41
Graf č. 5 – Počet předložených žádostí do programu ROP SZ v členění dle prioritních os.....	71
Graf č. 6 – Projekty s uzavřenou smlouvou o poskytnutí dotace.....	72
Graf č. 7 – Srovnání projektů s uzavřenou smlouvou s projekty uzavřenými na rozvoj Sokolovska.....	72
Graf č. 8 – Srovnání náklady cekem a náklady na rozvoj na Sokolovsku.....	73

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1 – Rozdělní ČR na NUTS II a NUTS II.....	32
Obrázek č. 2 – Schéma posloupnosti schvalování jednotlivých dokumentů.....	38
Obrázek č. 3 – Schéma spolupráce mezi řídicími orgán.....	45

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – Zimní stadion.....	77
Příloha č. 2 – Městský úřad Sokolov.....	78
Příloha č. 3 – Dopravní terminál Sokolov.....	79
Příloha č. 4 – ISŠTE Sokolov.....	80

1. Úvod

Regionální politika EU je politikou solidarity. Více než třetina rozpočtu Evropské unie je věnována snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých členských států a nerovností v blahobytu občanů. Prostřednictvím této politiky chce EU přispět k rozvoji zaostávajících států, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či k obnově zanedbaných městských čtvrtí. Cílem je zmenšování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých členských států, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných států a také podpora harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje ekonomických činností, vysoké úrovně zaměstnanosti, rovnosti mezi muži a ženami a vysoká úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí. Vážným potíží však čelí i řada území a měst, ve kterých se v důsledku strukturálních změn hromadí ekonomické a sociální problémy, které se prohlubují v důsledku globalizace. Šance na úspěch se výrazně liší podle toho, zda lidé žijí v prosperujícím nebo zaostávajícím regionu, v dynamické nebo stagnující oblasti, ve městě nebo na venkově, v okrajovém či izolovaném území nebo naopak v některém z ekonomických center EU.

Otázky týkající se zaměstnanosti, vzdělání, konkurenceschopnosti podniků, investic do infrastruktury, informační společnosti, výzkumu a kvality životního prostředí spadají především do pravomocí státní správy v každém členském státě a regionu. Zároveň je však evropská solidarita zakotvena jako jeden z principů fungování Společenství i v zakládající smlouvě. K posílení jednoty ekonomik členských států EU, snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a pomoci nejvíce znevýhodněným regionům členské státy využívají různé nástroje financované ze společného rozpočtu. Jak významná část rozpočtu Evropské unie je věnována právě na strukturální nástroje, je nejlépe patrné z takzvaného finančního výhledu, který je schvalován na sedmileté období a určuje rámcové stropy pro financování celé EU. Strukturální fondy, ale i jiné stávající finanční nástroje se soustřeďují na určité předem definované oblasti, a přispívají tak k dosažení tzv. prioritních cílů pro každé programovací období.

Od vstupu do EU se Česká republika mohla plnoprávně podílet na všech nástrojích politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Vzhledem k tomu, že k rozšíření EU došlo uprostřed sedmiletého programovacího období (2000–2006), byly všechny nástroje programovány pouze na léta 2004–2006. Základním strategickým dokumentem pro získání podpory ze

strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti EU je v České republice Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec. Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie se v České republice realizuje prostřednictvím řady specifických nástrojů. K nejvýznamnějším patří operační programy, jejichž prostřednictvím přichází do České republiky většina pomoci ze strukturálních fondů EU, Fond soudržnosti, zaměřený na investice do dopravní a environmentální infrastruktury a Iniciativy Společenství, které přispívají k řešení problémů hospodářské a sociální soudržnosti bez ohledu na regionální či státní vymezení.

2. Cíl práce a metodika

Cílem teoretické části diplomové práce je analyzovat regionální a strukturální politiku Evropské unie a nastínit pohled na dotace ze strukturálních fondů Evropské unie a jejich využívání v České republice. V kapitole č. 4, nazvané „Regionální a strukturální politika EU“ jsou ve zkratce vysvětlena některá základní fakta o regionální a strukturální politice EU - její vývoj a význam, popsány principy čerpání prostředků z fondů EU i samotné strukturální fondy a srovnány jednotlivé cíle, priority a jejich změny v programovacích obdobích 2000-2006 a 2007-2013. V závěru této kapitoly jsou uvedeny programové dokumenty, operační programy a jejich změny v programovacích obdobích 2000-2006 a 2007-2013 a jako poslední je uvedeno institucionální zabezpečení fungování čerpání prostředků z fondů EU a to na evropské, národní i regionální úrovni.

Následující kapitola se věnuje popisu Regionálního operačního programu NUTS II – Severozápad, ve kterém jsou přiblíženy základní charakteristiky regionu, jeho cíle a z nich vyplývající prioritní osy a to jak v programovacím období přecházejícím, tak i současném. Dále je v této kapitole seznámení s městem Sokolov, jaké má město cíle a jaké velké projekty město Sokolov s pomocí dotace z Regionálního operačního programu NUTS II - Severozápad uskutečnilo a uskutečňuje.

V závěru práce je zhodnocení, jak město Sokolov využívá dotace z Regionálního operačního programu NUTS II – Severozápad. V rámci výzvy 1. - 6. k čerpání prostředků z ROP Severozápad bylo mnoho projektů s uzavřenou smlouvou. Cílem praktické části je srovnání, kolik z těchto úspěšných projektů připadlo na Sokolovsko. Srovnání bude provedeno na základě vypracovaných statistik.

Pro zpracování teoretické části bude použita metoda popisná, syntetická a komparace s využitím odborné literatury uvedené v seznamu. V praktické části bude využito analytických metod prostřednictvím porovnání nejrůznějších zveřejněných analýz.

3. Literární rešerše

4. Regionální a strukturální politika EU

4.1. Vývoj a význam regionální a strukturální politiky EU

Evropská unie vydává značné množství prostředků na cílevědomé zlepšování struktury v těch sférách a regionech členských zemí, které potřebují pomoc. Již v roce 1960 byl ustaven Evropský sociální fond s cílem přispívat k rekvalifikaci pracovní síly v postižených oblastech a čelit nezaměstnanosti mládeže. Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond byl ustaven v roce 1962 v souvislosti s financováním společné zemědělské politiky. K posílení Evropského sociálního fondu došlo v roce 1971. Zavedení společné regionální politiky EU se váže zejména na založení Evropského fondu regionálního rozvoje v roce 1975, jenž se stal nosným instrumentem pro realizaci regionální politiky. Regionální politika EU prošla tedy určitým vývojem, přičemž se v současnosti opírá o definici uvedenou v článku 130A “Jednotného evropského aktu“ z roku 1986: *Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k podpoře celkového harmonického vývoje a posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory.* V tomto smyslu se regionální a strukturální politikou zabývá rovněž „Smlouva o Evropské unii“ a navazující akty, jako např. Amsterodamská smlouva a Agenda 2000. Hledání efektivnějších způsobů realizace integračních cílů ve sféře regionální politiky vyvrcholilo v roce 1988, kdy byla uskutečněna první reforma regionální politiky. Bylo rozhodnuto o integraci regionální politiky s částí sociální a částí zemědělské politiky do tzv. strukturální politiky.¹ Ke druhé reformě strukturálních fondů dochází v roce 1993 po podepsání Maastrichtské smlouvy a ustavením fondu soudržnosti. Celý sektor regionální a strukturální politiky zvýšil svůj podíl na celkových výdajích Evropské unie. Pro období (od roku 2000 až 2006) je charakteristické efektivní využívání finančních prostředků, v rámci této snahy po maximální efektivnosti vynakládaných prostředků bylo přijato i snížení počtu cílů realizovaných v rámci regionální a strukturální politiky EU. A dále došlo k striktnímu oddělení finančních prostředků pro stávající členské země a uchazečské (nové) země.

¹ WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I*, s. 11.

Finanční prostředky určené na programovací období 2000 - 2006 byly na základě principu $n + 2$ využívány až do roku 2008. Na programovací období 2007 - 2013 je uplatněna zásada oproti předchozímu období $n+3$, tzn., že prostředky bude možno čerpat další tři roky od příslušného roku.

4.2 Principy regionální a strukturální politiky EU

Regionální a strukturální politika Evropské unie a v podstatě i využívání strukturálních fondů vychází z několika základních principů²:

- **Princip koncentrace** – zásada koncentrace úsilí, která spočívá v tom, aby prostředky fondů byly využívány pouze k realizaci předem stanovených cílů co nejúčelněji a nebyly rozměňovány na řadu drobných a méně významnějších akcí. Jde tedy o snahu věnovat největší prostředky do regionů s největšími problémy, pokud možno na projekty přinášející maximální užitek.
- **Princip partnerství** – zahrnuje úzkou spolupráci mezi Komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni určené každým členským státem pro všechny etapy programů. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky určeny.
- **Princip programování** – podává časový rozsah pro alokaci pomoci. Prostředky fondů jsou alokovány na základě víceletých a víceoborových programů, nikoliv na základě jednotlivých projektů. Prostředky ze strukturálních fondů jsou alokovány na schválené programy, jež se následně realizují prostřednictvím konkrétních projektů.
- **Princip adicionality** (doplňkovosti) – stanoví, že prostředky vynakládané ze společného rozpočtu EU mají pouze dotovat ostatní veřejné výdaje a nikoli je nahrazovat. V podstatě jde o spolufinancování schválených projektů. Členské státy nemohou v žádném případě využívat prostředky EU poskytované v rámci regionální či celé strukturální politiky jako náhradu vlastních rozpočtových výdajů.

² WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I*, s. 13.

- **Princip monitorování a vyhodnocování** – jde o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Jde o důslednou kontrolu nejen věcného, ale i finančního plnění projektu. Význam tohoto principu se neustále zvyšuje.
- **Princip solidarity** – vychází ze základní filosofie celého integračního procesu. Hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj států ekonomicky méně rozvinutých.
- **Princip subsidiarity** – jednotlivé cíle jsou plněny na co nejnižší možné úrovni rozhodování, pokud je možno toto plnění na dané úrovni uspokojivě zajistit. Tento princip je zakotven v Maastrichtské smlouvě.³

4.3 Cíle regionální a strukturální politiky EU

A. Programovací období 2000-2006

V programovacím období 2000-2006 došlo ke změnám, které zahrnovaly jak stránku kvantitativní, tak i kvalitativní a reagovaly na Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a na reformní dokument Agenda 2000. Smyslem změn bylo docílit vyšší efektivnosti vynaložených prostředků, omezit plošné podpory a soustředit se na nejvíce znevýhodněné a postižené regiony a na zaměstnanost. Na základě toho se finanční nástroje zaměřovaly na dosažení následujících tří prioritních cílů:

❖ Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů

- Pomoc v rámci tohoto cíle byla určena regionům na úrovni NUTS II s HDP na jednoho obyvatele nižším než 75% průměru EU, přičemž o zařazení regionu rozhodovala EK (v regionech žilo 22% populace EU).
- Pro tento cíl bylo určeno 69,7% prostředků fondů (tj. 136 mld. €).⁴
- Do tohoto cíle byly rovněž zařazeny nejdlejší (zámořské) regiony EU (francouzská zámořská území a některé ostrovy) a řídké zalidněné (Finsko a Švédsko).

³ WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I.*, s. 14.

⁴ TAMTÉŽ s. 40.

- Cíle 1 bylo dosahováno z prostředků Strukturálních fondů (viz kapitola 4.5) ERDF, ESF, EAGGF a FIG.

❖ **Cíl 2 – Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací**

- Zahnoval regiony, postižené socioekonomickou restrukturalizací, a které nezáskaly pomoc z Cíle 1 (celkový počet obyvatel v regionech čerpajících podporu z Cíle 2 ovšem nesměl překročit 18% celkového počtu obyvatel EU a každý členský stát měl předem stanoven horní populační limit).
- Pro tento cíl bylo určeno 11,5% prostředků fondů (tj. 22,5 mld. €).⁵
- Pod tento cíl spadaly oblasti procházející hospodářskými a sociálními změnami v sektoru průmyslu a v sektoru služeb; venkovské oblasti, které značně upadaly pro nedostatek ekonomické diverzifikace; městské oblasti, které se v důsledku ztráty ekonomických aktivit dostaly do potíží a oblasti závislé na rybolovu procházející hospodářskou depresí.
- Cíl 2 byl naplňován za podpory prostředků z ERDF, ESF a FIG.

Přechodná podpora

- byla zřízena pro regiony, které v minulém období spadaly pod stávající Cíl 1 a 2, avšak které již pro následující období nebudou splňovat předpoklady pro zařazení pod nový Cíl 1 nebo 2. Účelem této pomoci je podpořit a přispět ke zdárnému dokončení restrukturalizačních, rozvojových a dalších procesů, přičemž roční finanční dotace se budou postupně snižovat⁶.

❖ **Cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání**

- Tento cíl byl plošný a jeho záměrem bylo rozvíjení aktivit týkajících se lidských zdrojů; především modernizace systémů vzdělávání (možnosti celoživotního vzdělávání) a odborné přípravy, politika aktivní zaměstnanosti (důraz na rovné příležitosti mužů a žen, snižování nezaměstnanosti a zlepšování přístupu na trh práce se zřetelem na obyvatele ohrožené vyloučením ze společnosti).

⁵ WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I*, s. 40.

⁶ SKOKAN, K., *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*, s. 47

- Pro tento cíl bylo určeno 12,3 % prostředků fondů (24 mld. €).⁷
- Byl určen pro regiony, které nedosáhly na pomoc z Cíle 1.
- Cíl 3 byl realizován z ESF.

B. Programovací období 2007-2013

V období 2007 – 2013 sleduje regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 347 mld. €⁸:

❖ Cíl „Konvergence“

Soustředí se na podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75% průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90% průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. města Prahy.

❖ Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“

Zaměřuje se na podporu regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které převyšují limitní ukazatele pro začlenění do Cíle „Konvergence“. Tento Cíl je financovaný z ERDF a ESF (v České republice pod něj spadá pouze Hl. město Praha).

❖ Cíl „Evropská územní spolupráce“

Podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento Cíl je financovaný z ERDF (v České republice pod něj spadají všechny regiony).

⁷ WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I*, s. 41.

⁸ Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 24.10.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>

Tabulka č. 1 – Rozdělení prostředků fondů EU mezi Cíle politiky HSS v období 2007-2013

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
	Objem	Podíl (%)	Objem	Podíl (%)
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00%

Přepočteno dle směnného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK.

Zdroj: Fondy Evropské unie, Regionální politika, Cíle regionální politiky, staženo dne 24.10. 2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

C. Komparace

V programovacím období 2000 – 2006 byly k naplnění cílů hospodářské a sociální politiky EU definovány tři Cíle, ze kterých měly členské země možnost čerpat finanční prostředky ze Strukturálních fondů a dalších finančních nástrojů. Jednalo se o Cíl 1 – podpora zaostávajících regionů, Cíl 2 – podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací a Cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání. Tyto cíle byly financovány z určitého Strukturálního fondu.

V programovacím období 2007 – 2013 jsou také definovány tři cíle, avšak odlišné od předcházejícího období. Jde o Cíl „Konvergence“ - podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II, Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ - podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které převyšují limitní ukazatele pro začlenění do Cíle „Konvergence“ a Cíl „Evropská územní spolupráce“- podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III. Celkem je mezi Fondy EU v tomto období rozdělena částka 347 mld. € (viz Tabulka č. 1 – Rozdělení prostředků fondů EU mezi Cíle politiky HSS v období 2007-2013). Na ČR v tomto období připadla částka 26,69 mld. €.

4.4 Horizontální priority

A. Programovací období 2000-2006

V předpisech k strukturálním fondům zdůrazňuje Evropská komise oblasti, které musí být zohledňovány při naplňování cílů strukturální politiky EU. Tyto oblasti označujeme jako horizontální priority Strukturálních fondů.⁹

- **Rovné příležitosti** - jde o rovnost mužů a žen, potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny, jako jsou imigranti a azylanté, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězňi, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením.
- **Životní prostředí** - důraz na dodržování ekologických standardů EU.
- **Informační společnost** – zaměřuje se na podporu vytváření nových pracovních příležitostí ve venkovských a odlehlých regionech a také pro skupiny ohrožené sociálním vyloučením.
- **Vyvážený rozvoj regionů**

Každý/á předkladatel/ka projektu musí vysvětlit, jaký dopad bude projekt mít na rovné příležitosti, životní prostředí a informační společnost. V projektové žádosti proto používá třístupňovou škálu, kde uvádí, zda je projekt buď zaměřený, pozitivní nebo neutrální k dané horizontální prioritě.¹⁰

⁹ Fondy Evropské unie, Horizontální priority 2004-2006, staženo dne 27.10.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/9ab8871c-ea86-4fd0-847e-c835826a06f5/Horizontalni-priority-2004-2006>

¹⁰ Fondy Evropské unie, Horizontální priority 2004-2006, staženo dne 27.10.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/9ab8871c-ea86-4fd0-847e-c835826a06f5/Horizontalni-priority-2004-2006>

B. Programovací období 2007-2013

Horizontální priority jsou klíčové pro rozvoj společnosti a jdou napříč všemi oblastmi a operačními programy. Měly by být respektovány také všemi žadateli o veřejné prostředky. V programovém období 2007—2013 musejí programy a projekty dodržovat dvě horizontální priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

- **rovné příležitosti** - jde o rovnost mužů a žen potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny jako jsou imigranti a azylanti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením.
- **udržitelný rozvoj** - toto téma je zakotveno v článku 17 Nařízení Rady (ES) č. 1086/2006, kde je uvedeno, že cíle fondů jsou sledovány v rámci zásad udržitelného rozvoje a prosazování cíle Společenství chránit životní prostředí a zlepšovat jeho kvalitu. V širším pojetí můžeme chápat udržitelný rozvoj jako dosahování rovnováhy mezi ekonomickou, sociální a environmentální oblastí.

Evropská unie považuje tato dvě témata za své zásadní politiky a principy a jako takové se je snaží podpořit přes Strukturální fondy a Fond soudržnosti. Proto nesmějí být podpořeny projekty s negativním dopadem na životní prostředí nebo zhoršující postavení znevýhodněných skupin obyvatel.¹¹

C. Komparace

Horizontální priority jsou klíčové pro rozvoj společnosti a jdou napříč všemi oblastmi a operačními programy a mají být respektovány také všemi žadateli o veřejné prostředky. V programovacím období 2000 – 2006 bylo těchto horizontálních priorit více než v programovacím období 2007 – 2013, kdy k „rovným příležitostem“ a „udržitelnému rozvoji“ patřily ještě priority „informační společnost“ a „vyvážený rozvoj regionů“.

¹¹Fondy Evropské unie, Horizontální priority, staženo dne 29.10.2010 dostupné z : <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Rizeni-fondu-EU/Horizontalni-priority>

4.5 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

A. Programovací období 2000-2006.

Hlavními nástroji regionální a strukturální politiky EU jsou Strukturální fondy (dále též SF) a Fond soudržnosti (dále též FS, jinak zvaný také jako „Kohezní fond“). Mezi další finanční nástroje, pomocí nichž jsou naplňovány cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU patří Iniciativy Společenství, Inovační akce a Technická pomoc.¹² V této oblasti podpory lze též využít nástrojů poskytovaných Evropskou investiční bankou, a to převážně formou čerpání dlouhodobých úvěrů. Většina finanční pomoci je realizována na základě národních iniciativ (programových dokumentů předložených jednotlivými členskými státy), a to v rámci strukturálních fondů nebo tzv. přechodné pomoci.¹³

❖ Strukturální fondy

Strukturální fondy Evropské unie jsou spravovány Evropskou komisí a slouží k financování strukturální pomoci Společenství, směřované zejména do chudších regionů členských států s cílem snížit rozvojové rozdíly mezi jednotlivými regiony a posílit hospodářskou a sociální soudržnost EU. SF také pozitivně přispívají ke zlepšování životního prostředí, podílejí se na výstavbě infrastruktury, investují do lidských zdrojů a podporují podnikatelské a výrobní prostředí

Strukturální fondy regionální politiky představují finanční nástroje, které poskytují finanční podporu v podobě grantů (nevratných dotací) na realizaci konkrétních opatření. Zdrojem financí pro SF jsou finanční příspěvky všech členských států do společného rozpočtu Unie, přičemž zde platí princip, že bohatší státy přispívají více a chudší méně.

Z principů regionální politiky vyplývá, že konkrétní fond může být použit pouze na finanční podporu těch akcí, které jsou pro tento fond přípustné. Seznam takových přípustných akcí je definován v odpovídajícím nařízení komise včetně metodiky, jak pomoc požadovat a realizovat.¹⁴

¹² Jednotlivé nástroje budou blíže popsány v následujících podkapitolách.

¹³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, Odbor vnějších vztahů, *Průvodce fondy Evropské unie* 2005, s. 6.

¹⁴ SKOKAN, K., *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*, s. 51

Činnost strukturálních fondů v programovém období 2000 – 2006 byla upravena Nařízením Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a dále nařízeními vztahujícími se ke každému fondu zvlášť, která z výše uvedeného nařízení vycházela¹⁵ :

V tomto programovém období mohly členské státy čerpat finanční prostředky prostřednictvím následujících čtyř fondů:

- **Evropský fond regionálního rozvoje** – (European Regional Development Fund, ERDF) – byl založen v roce 1975 vymezuje jej Nařízení Rady (ES) č. 1783/1999 o Evropském fondu pro regionální rozvoj. Základním posláním je pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Dále podporuje stabilní a trvale udržitelný rozvoj a vytváření trvale perspektivních pracovních míst. Hlavními oblastmi politiky ERDF jsou:
 - produktivní investice k vytvoření nebo zachování permanentních pracovních míst,
 - investice do infrastruktury – transevropské sítě (TEN), regionální infrastruktura,
 - rozvoj endogenního potenciálu podporování lokálního rozvoje a aktivit malého a středního podnikání,
 - technická pomoc.

Z ERDF jsou rozdělovány finanční prostředky především na plnění Cílů 1 a 2 regionální strukturální politiky EU a dále jsou z něj financovány Iniciativy společenství INTERREG a URBAN, jakož i inovační opatření.

- **Evropský sociální fond** - (European Social Fund, ESF) – je nejstarším ze strukturálních fondů (byl založen v roce 1960), objemem finančních prostředků se řadí na druhé místo mezi SF. Cílem fondu je podpora opatření, jejichž cílem je prevence a boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a posílení sociální integrace na trhu práce, aby se tím dosáhla vyšší úroveň zaměstnanosti, stejné příležitosti mužů a žen, udržitelný rozvoj a ekonomická a sociální soudržnost.¹⁶ Fond poskytuje pomoc Cílům 1, 2 a 3.
- **Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond** – (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF) – byl založen v roce 1962. Jeho hlavním cílem je pomáhat chránit spojení mezi zemědělstvím a půdou, zlepšovat

¹⁵ BOHÁČKOVÁ, I., *Strukturální politika evropské unie*, s. 98

¹⁶ SKOKAN, K., *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*, s. 52

a podporovat konkurenceschopnost zemědělství a klíčové aktivity ve venkovských oblastech, udržet osídlení ve venkovských oblastech, chránit a zlepšovat životní prostředí, krajinu a venkovské památky. Fond se dělí na dvě části, a to na část záruční a část podpůrnou. Záruční část disponuje kolem 95% všech výdajů fondu a slouží pro financování Společné zemědělské politiky. Pouze malá část těchto prostředků může být v souladu s Nařízením Rady EU č. 1257/1999 využita pro podporu některých opatření v rámci Cíle 2. Podpůrná část slouží k financování operací spadajících zejména pod Cíl 1 a v některých specifických případech i pod Cíl 2.

- **Finanční nástroj pro rybolov** (Financial Instruments for Fisheries Guidance, FIFG) – byl založen v roce 1994 – je nejmladším SF a cílem tohoto nástroje je přispívat k dosažení trvalé rovnováhy mezi zdroji rybolovu a jejich využití, zvyšovat konkurenceschopnost struktur a rozvoj rybářských podniků schopných růstu, zvyšovat přidanou hodnotu rybolovu, produktu vodní kultury a revitalizovat oblasti, které jsou na nich závislé. Je vymezen Nařízením ES č. 1263/1999. Prostředky mohou být použity k financování Cílů 1 a 2.

❖ **Fond soudržnosti** – Kohezní fond

Fond soudržnosti jinak zvaný také Kohezní fond (dále též jako FS). Tento fond je určen pro státy s HNP (hrubý národní produkt) na obyvatele nižším než 90% průměru Společenství a které mají program pro dosažení podmínek ekonomické konvergence pro hospodářskou a měnovou unii podle článku 104 Smlouvy o Evropské unii (dodržování rozpočtové disciplíny a schodku veřejných financí). Pokud by vybraný stát nesplnil podmínky konvergence (zejména podmínka veřejného dluhu pod 3% jeho HDP), může být financování z Fondu soudržnosti pozastaveno. Příspěvek u projektů financovaných z Fondu soudržnosti, může dosahovat až do výše 80-85% výdajů, tato částka se ovšem snižuje podle principu „znečišťovatel platí“ nebo u projektů, které generují vlastní příjmy. Fond se zejména podílí na financování dvou druhů projektů; a to na projekty životního prostředí, které přispívají k dosažení cílů stanovených společnou politikou Evropské unie v této oblasti a na projekty společného zájmu na poli dopravní infrastruktury.

❖ Iniciativy Společenství

Iniciativy Společenství jsou zvláštní programy zřízené Evropskou komisí k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU, které doplňují jiné programy Evropského Společenství nebo usnadňují jejich realizaci. Pro programovací období 2000-2006, v němž ČR vstoupila do EU, došlo v porovnání s předchozím programovacím obdobím ke snížení na pouhé 4 iniciativy, na které bylo vyčleněno 10,44 mld. €, což představuje maximálně 5,35% rozpočtu strukturálních fondů¹⁷. (Česká republika mohla v tomto programovacím období využívat pouze pomoc ze dvou Iniciativ Společenství, a to EQUAL a INTERREG III).

- **EQUAL** – podporuje na celém území EU mezinárodní spolupráci při vývoji a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi na trhu práce.
- **INTERREG III** – zaměřuje se na podporu příhraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráce za účelem harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje Společenství jako celku. Program Interreg III má tři části¹⁸:
 - A-** zaměřenou na přeshraniční spolupráci podporující integrovaný regionální rozvoj mezi pohraničními regiony. Je určen pouze pro přeshraniční spolupráci regionů. (V ČR je realizována prostřednictvím pěti samostatných programů, a to dle jednotlivých hranic – s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a dvou německých hranic - Bavorskem a Saskem).
 - B-** zaměřenou na nadnárodní spolupráci přispívající integrovanému území mezi státy evropské unie.
 - C-** cílenou na posílení meziregionální spolupráce a podporující politiky a techniky meziregionálního ekonomického rozvoje, nemá geografické omezení, mohou spolupracovat všechny regiony.
- **URBAN II** – zaměřuje se na podporu inovačních strategií pro hospodářskou a společenskou obnovu měst a upadajících okrajových městských oblastí postižených krizí.

¹⁷ Fondy Evropské unie, Iniciativy společenství, staženo dne 24.11.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ad125217-6e1f-438c-95d6-5728b9e519ab/Iniciativy-Spolecenstvi>

¹⁸ WOKOUN, R., *Strukturální fondy a obce I*, s. 31.

- **LEADER +** - zaměřuje se na tvorbu nových místních integrovaných strategií pro rozvoj venkovských ekonomik a na spolupráci mezi místními skupinami

❖ **Inovační akce**

Inovační akce jsou svou povahou výjimečné, neboť se nezakládají na vzájemné dohodě mezi Evropskou komisí a členským státem, ale jsou výlučně v pravomoci Komise. Na tato opatření je vyčleněna jen malá část celkových prostředků na strukturální fondy a Fond soudržnosti EU (cca 0,5 %). Jejich význam spočívá v inovačním přínosu, protože iniciují pilotní projekty a studie pro nové politiky, zdokonalují nakládání s finančními prostředky a napomáhají odhalování nových možností. Jako tři hlavní témata pro inovační opatření financované z ERDF určila EK pro období 2000 - 2006¹⁹:

- regionální ekonomiky založené na vědomostních a technologických inovacích;
- regionální rozvoj založený na informační společnosti (e-EuropeRegio);
- regionální identita a udržitelný rozvoj.

Z ESF jsou financovány inovační akce např. v oblasti zaměstnanosti a odborného školení, z FIFG inovační akce v rybářském sektoru atd.

❖ **Technická pomoc**

Technickou pomocí se rozumí finanční podpora realizace a řízení programů spolufinancovaných z fondů EU. V rámci technické pomoci jsou poskytovány prostředky na pokrytí nákladů na řízení, monitorování, kontrolu, analýzu, publicitu, propagaci programů, dále na vzdělávání pracovníků implementační struktury apod. Technická pomoc je součástí každého operačního programu.

¹⁹ Fondy Evropské unie, Regionální politika EU 2004-2006, staženo dne 24.11.201, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/fb8656e9-b738-44d4-af43-5c5675e54ac6/Regionalni-politika-EU-2004-2006>

Tabulka č. 2 Rozdělení prostředků mezi strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v České republice v období 2004—2006 v mil. €

	2004—2006	2004	2005	2006
Fond soudržnosti	945,3	316,9	266,1	362,3
Strukturální fondy	1 584,40	381,5	528,9	674
Cíl 1 (13 krajů)	1 454,30	339	485,5	629,8
Cíl 2 (Praha)	71,3	23,3	23,8	24,2
Cíl 3 (Praha)	58,8	19,2	19,6	20
Iniciativy Společenství	100,8	28,6	32,1	40,1
Interreg	68,7	21	21,4	26,3
Equal	32,1	7,6	10,7	13,8
Strukturální operace celkem	2 630,50	727	827,1	1 076,30

Zdroj.: Fondy Evropské unie, Programy 2004-2006, staženo dne 27.10.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006>

B. Programovací období 2007-2013

Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU je tomto období financována pouze prostřednictvím Strukturálních fondů (ERDF, ESF) a Fondu soudržnosti²⁰.

❖ Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, území s geografickým znevýhodněním, jako například ostrovy, hornatá území, řídce osídlené a pohraniční oblasti. Pro toto období jsou stanoveny pouze dva Strukturální fondy, a to:

²⁰ Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 24.11.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU#nuts>

- **Evropský fond pro regionální rozvoj** (European Regional Development Fund, ERDF) – jsou jím financovány *investiční* (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energetiky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.
- **Evropský sociální fond** (European Social Fund, ESF) – jsou z něj podporovány *neinvestiční* (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

❖ **Fond soudržnosti (Kohezní fond)**

Fond soudržnosti, jinak zvaný také Kohezní fond (dále též jako FS), byl založen v roce 1993 k poskytování pomoci vybraným zemím EU. FS je, na rozdíl od strukturálních fondů určen na podporu rozvoje chudších států, nikoliv regionů. Jeho pomoc je určena na přímé financování konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy (transevropské dopravní sítě, podpora veřejné dopravy), nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Členský stát má možnost čerpat prostředky z Fondu soudržnosti pouze pokud jeho hrubý národní produkt na obyvatele (HNP)

nepřekročí 90% průměru EU a má sestaven program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sblížení (tzv. konvergenční program).

❖ **Nové nástroje regionální politiky a finančního inženýrství**

Jedná se o nové nástroje regionální politiky, které pomohou členským státům a regionům zavést řádné a účinné řízení fondů a lépe využívat nástroje finančního inženýrství (např. kombinace různých forem financování, včetně přímých dotací. Jde tedy o užší spolupráci mezi Evropskou komisí, Evropskou investiční bankou (EIB) a jinými finančními institucemi.²¹

- **JASPERS** – společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech – snaží se rozvíjet spolupráci mezi Evropskou komisí, EIB a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj za účelem shromáždění odborných zkušeností a pomoci členským státům a regionům při přípravě projektů.
- **JEREMIE** – společné evropské zdroje pro mikropodniky až na střední podniky – společná iniciativa Evropské komise, EIB a Evropského investičního fondu v zájmu zlepšení přístupu k financování rozvoje mikropodniků, malých a středních podniků v regionech EU.
- **JESSICA** – společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí. Jde o iniciativu Evropské komise ve spolupráci s EIB a Rozvojovou bankou Rady Evropy na podporu investic s dlouhodobým přínosem do městských oblastí.

C. Komparace

K největší změně mezi nástroji politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU došlo v programovacím období 2007 – 2013, kdy z původních tří Cílů a čtyř Iniciativ zbyly nyní

²¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, Odbor evropských fondů, *Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013*, s.6

již jen tři Cíle hospodářské a sociální soudržnosti EU. Nově však vznikly tři nové nástroje regionální politiky a finančního inženýrství a to JASPERS, JEREMIE A JESSICA.

4.6. Územní jednotky pro alokaci prostředků ze strukturálních operací

Každý členský stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z tohoto důvodu existuje dnes v Evropské unii 27 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnávání regionů pro účely politiky HSS. Pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech byla v roce 1988 na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003²² zavedena tzv. nomenklatura územních statistických jednotek - NUTS²³.

Klasifikace NUTS je hierarchická. Jednotlivé členské sáty rozděluje na územní Jednotky úrovně NUTS 1, každou z těchto jednotek rozděluje na územní jednotky úrovně NUTS 2 a tyto se pak člení na územní jednotky úrovně NUTS 3. Každý členský stát se může rozhodnout o dalším hierarchickém členění svého území (v období 2000-2006 to v ČR byly NUTS IV (okresy či mikroregiony) a NUTS V (obce, neboli pověřené obce), které jsou v současném programovacím období 2007 – 2013 nahrazeny zkratkou LAU – tedy LAU I (okresy) a LAU II (obce).

Tabulka č. 3 Členění podle počtu obyvatel na NUTS I, NUTS II a NUTS III

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 28.11. 2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU#nuts>

²² Blíže viz <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003R1059:CS:HTML>

²³ Zkratka z francouzského „Nomenclatura des Unites Territoriales Statistiques“ nebo anglického „Nomenclature of Units for Territorial Statistics“

Celá ČR, tvoří region na úrovni NUTS I, historicky však byla dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III. Kvůli vstupu do Evropské unie musela ČR zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II a to tzv. regiony soudržnosti (skládající se z 1 – 3 krajů).

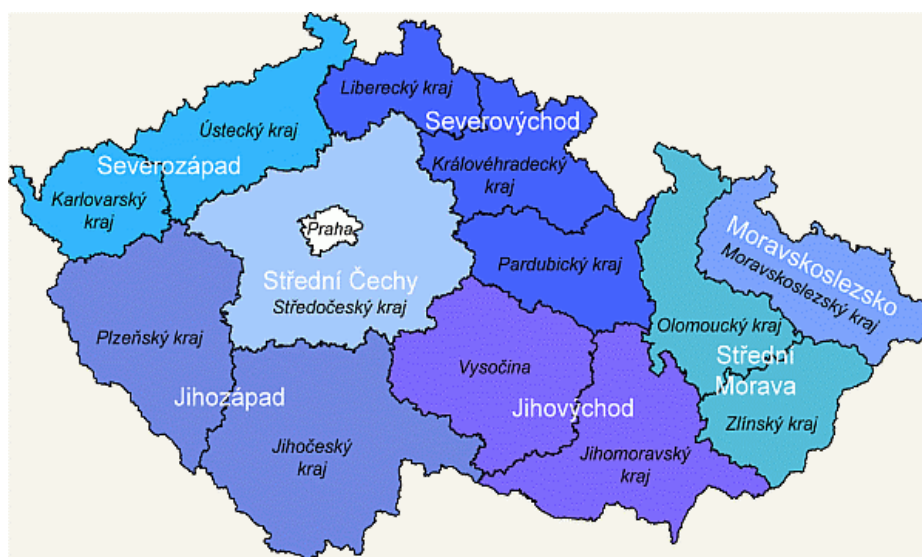
Územní členění ČR na jednotlivé úrovně (NUTS I – LAU II), včetně jejich počtu uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 4 Členění území České republiky

Úroveň	Název	jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

Zdroj: Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 28.11. 2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU#nuts>

Obrázek č. 1 Rozdělení České republiky na NUTS II a NUTS III

Zdroj: : Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 28.11. 2010, dostupné z : <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>

4.7. Programovací procedury

Samotná realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti se provádí prostřednictvím tzv. programování, které je založeno na rozdělování finančních prostředků Společenství na základě víceletých rozvojových programů. Strukturální fondy nepřispívají k financování jednotlivých akcí, ale k podpoře rozvojových programů, které mají svůj vlastní rozpočet členěný podle priorit a jednotlivých opatření.²⁴

A. Programovací období 2000 – 2006

K využití finanční pomoci ze Strukturálních fondů EU byly stanoveny základní programové dokumenty. Tyto dokumenty jsou vzájemně provázané a vždy platí zásada, že dokument pro vyšší úroveň je rozvíjen dokumenty pro nižší úroveň až na úroveň jednotlivých projektů.²⁵

➤ Druhy programových dokumentů:

1. *Vícestupňový systém* (využívaný zpravidla pro regiony pod Cílem 1)

- ❖ **Národní rozvojový plán** (NRP) – zaujímá mezi programovými dokumenty výjimečné místo. Jde o základní strategický dokument pro získání podpory ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti EU. Tento dokument je připravovaný členským státem v souladu s legislativou EU a je založený na příslušných prioritách regionů, které musí být v souladu s legislativou Společenství. Je podkladem pro vyjednávání o finanční pomoci s Evropskou komisí.
- ❖ **Rámec podpory společenství** – tento dokument zajišťuje koordinaci veškeré pomoci EU podle priorit. Je realizován prostřednictvím jednoho nebo více operačních programů.
- ❖ **Operační programy** – dokumenty schválené Evropskou komisí, které byly určeny pro realizaci Rámce podpory Společenství. Obsahovaly komplexní soubory priorit, zahrnujících víceletá opatření. Mohly být financovány z jednoho nebo více fondů

²⁴ VILAMOVÁ, Š., *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*, s. 26

²⁵ TAMTÉŽ, s. 26

a z jednoho nebo více různých stávajících finančních nástrojů a Evropské investiční banky. V ČR byly tyto dokumenty rozděleny na :

a) Sektorově zaměřené operační programy

- **OP Infrastruktura** (dále též OPI)²⁶ – cílem byla ochrana a zlepšování stavu životního prostředí, rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury. Dále vytvářel rámec pro přípravu investičních projektů, jejichž cílem bylo zlepšení stavu jednotlivých složek životního prostředí, zajištění rozvoje nové kvality udržitelné mobility pro svobodný a bezpečně přístupný pohyb osob, služeb, zboží, kapitálu a tím podpoření udržitelného rozvoje regionů zařazených do Cíle 1. V rámci tohoto OP bylo možno čerpat finanční podporu z ERDF ve výši 246,36 mil. €.
- **OP Průmysl a podnikání** (dále též OPPP)²⁷ - cílem bylo zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb a dokončení potřebných strukturálních změn v průmyslu, což bylo plně ve shodě s 1. prioritní osou Národního rozvojového plánu - Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb. Dále zohledňoval i rovinu regionální, sociální, rovných příležitostí a aspekty environmentální. Na tento OP byla vyčleněna částka až do výše 347,8 mil. € (ERDF poskytne 260,8 mil. € a 87 mil. € bude spolufinancováno ze státního rozpočtu).
- **OP Rozvoj lidských zdrojů** (dále též OPRLZ)²⁸ - cílem bylo dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. Žadatelům bude poskytnuta podpora až ve výši 422,43 mil. €(ESF

²⁶Fondy Evropské unie, OP Infrastruktura, staženo dne 28.11.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/5497e299-e5a6-4df9-b300-81fa85b0a7f2/OP-INFRASTRUKTURA>

²⁷ Fondy Evropské unie, OP Průmysl a podnikání, staženo dne 28.11.2010, dostupné z : <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/34b2e81c-5a11-45aa-a8ce-39b7b9968ebf/OP-PRUMYSL-A-PODNIKANI>

²⁸ Fondy Evropské unie, OP Rozvoj lidských zdrojů, staženo dne 28.11.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/6742226d-cebc-405f-a1f8-16e35f420530/OP-ROZVOJ-LIDSKYCH-ZDROJU>

poskytne 318,82 mil. € a 103,61 mil. € je spolufinancováno ze státního rozpočtu).

- **OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství** (dále též OPRVMZ)²⁹ - cílem bylo zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti v ČR, zachování životního prostředí, zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů. Tento OP byl spolufinancován z EAGGF - orientační sekce. Opatření chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství bylo podporováno z FIG. Na tento OP bylo vyčleněno z finančních prostředků SF EU 250,61 mil. €.

b) Regionálně zaměřené operační programy

- **Společný regionální operační program** (dále též SROP)³⁰ Je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území České republiky s výjimkou Hl. města Prahy), které mohou být v období 2004—2006 podporovány ze strukturálních fondů EU v rámci Cíle 1. Cílem SROP je především dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionů prostřednictvím nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace. Od ostatních OP se odlišuje tím, že podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů. Na tento program bylo vyčleněno 407,05 mil. € z prostředků ERDF a 47,28 mil. € z ESF. ČR přispěla 144,7 mil. €.

²⁹ Fondy Evropské unie, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, staženo dne 28.11.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/5b2d1d30-930e-4862-a368-ea3253b692b3/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>

³⁰ Fondy Evropské unie, SROP, staženo 28.11.2010, dostupné z [http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-\(SROP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP))

2. zjednodušený systém (využívaný zpravidla pro regiony pod Cílem 2 a 3)

- Jednotný programový dokument (JPD) - je dokument schválený Evropskou komisí. Pomoc v rámci Cílů 2 a 3 se zpravidla poskytuje na základě tohoto zjednodušeného dokumentu.
 - **Jednotný programový dokument pro Cíl 2 region soudržnosti Praha**³¹ - Hlavním cílem JPD 2 je odstranění nejzávažnějších slabých stránek a rozvojových bariér regionu na vybraném území podpory, a to především zkvalitněním městského prostředí a rozvinutím potenciálu města tak, aby Praha byla schopna plnit očekávanou roli dynamického hlavního města členské země Evropské unie. Program je výrazně ekologicky orientován. Dokument je proto zaměřen na tři strategické priority - "Revitalizaci a rozvoj městského prostředí", "Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území", "Technickou pomoc". Na tento JPD byly poskytnuty prostředky ve výši 71,3 mil. €.
 - **Jednotný programový dokument pro Cíl 3 NUTS II Praha**³² - Hlavním cílem programu je efektivní trh práce založený na kvalifikované pracovní síle, konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, využití výzkumně-vývojového potenciálu regionu, sociální integraci ohrožených skupin a rovnosti příležitostí při respektování zásad udržitelného rozvoje. Celkový objem finančních prostředků určených na program JPD 3 byl 117,6 mil. €.

Operační program je doplněn tzv. programovým dodatkem, který slouží k implementaci programových dokumentů a který obsahuje detailní prvky na úrovni opatření. Vypracovává ho členský stát nebo řídicí orgán a posílá se pro informaci Evropské komisi.³³

³¹ Fondy Evropské unie, JPD, staženo dne 28.11.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/93ed8b0e-fd02-4f87-a6f6-4f9998ab41b2/JEDNOTNY-PROGRAMOVY-DOKUMENT-PRO-CIL-2>

³² Fondy Evropské unie, JPD, staženo dne 28.11.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/1e306f49-1df1-444e-8328-95265566d1f2/JEDNOTNY-PROGRAMOVY-DOKUMENT-PRO-CIL-3>

³³ VILAMOVÁ, Š., *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*, s. 31

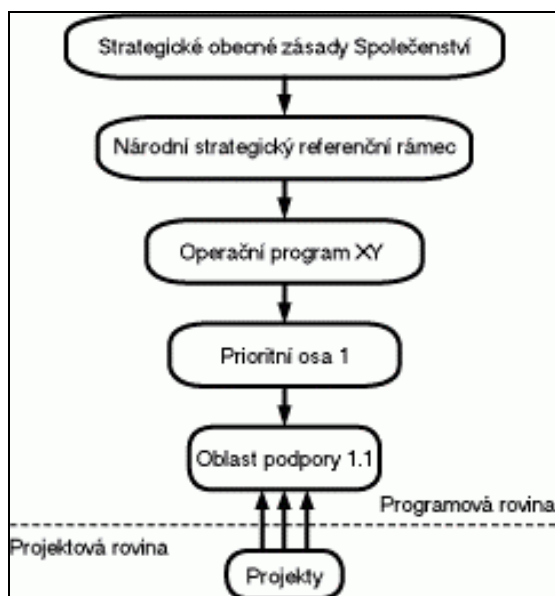
B. Programovací období 2007 – 2013

Do přípravy, realizace a vyhodnocení čerpání prostředků z fondů EU je zapojeno množství subjektů na evropské, národní i regionální úrovni: instituce EU, národní ministerstva, regionální samosprávné celky, pověřené agentury a úřady a další. Přitom je důležité, že celková zodpovědnost za realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti leží na členských státech.

Při sjednávání střednědobého plánu výdajů evropského rozpočtu, tzv. finanční perspektivy, se na vrcholné úrovni v Evropské radě tvořené nejvyššími představiteli členských států (prezidenti, premiéři) rozhoduje o množství prostředků určených na nejrůznější politiky Evropské unie, mimo jiné také na politiku hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Po dosažení jednomyslné shody v Evropské radě musí Evropská komise (EK) připravit návrh evropské legislativy v podobě nařízení definujících pravidla pro využívání prostředků z evropského rozpočtu rozdělovaných prostřednictvím jednotlivých fondů. Nařízení musejí být schválena Evropským parlamentem a Radou EU složenou z ministrů vlád členských států. Rada EU pak schvaluje Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) vymezující priority rozvoje Evropské unie jakožto orientační rámec pro členské státy při přípravě národních strategických referenčních rámců a operačních programů. Pak už jsou na řadě členské státy, aby připravily své Národní rozvojové plány (NRP) a Národní strategické referenční rámce (NSRR) popisující prioritní rozvojové oblasti a k nim vymezují cíle, jichž hodlají dosáhnout pomocí prostředků z fondů EU. NSRR definuje soustavu operačních programů (OP), které chce členský stát využívat pro čerpání z fondů EU. Členský stát musí předložit NSRR a soustavu všech OP ke schválení Evropské komisi, která má za politiku HSS odpovědnost na evropské úrovni. Komise posuzuje soulad NSRR a OP s nařízeními a SOZS. Po schválení NSRR a OP Evropskou komisí může být zahájeno čerpání z evropských fondů, které je již plně v rukou členských států. EK jeho průběh jen monitoruje, vyhodnocuje a zasílá peníze z fondů EU na speciální účet zřízený pro tyto účely v každém členském státě. V případě problémů však může Komise po členských státech vymáhat zdůvodnění a nápravu pod pohrůžkou zastavení čerpání, případně dokonce navrácení neoprávněně vyčerpaných prostředků zpět do evropského rozpočtu³⁴.

³⁴Fondy Evropské unie, Řízení fondů EU, staženo dne 6.12.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Rizeni-fondu-EU>

Obrázek č. 2 Schéma posloupnosti schvalování jednotlivých dokumentů

Zdroj: Fondy Evropské unie, Informace o fondech EU, staženo dne 5.1.2011, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

V období 2007 — 2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti³⁵:

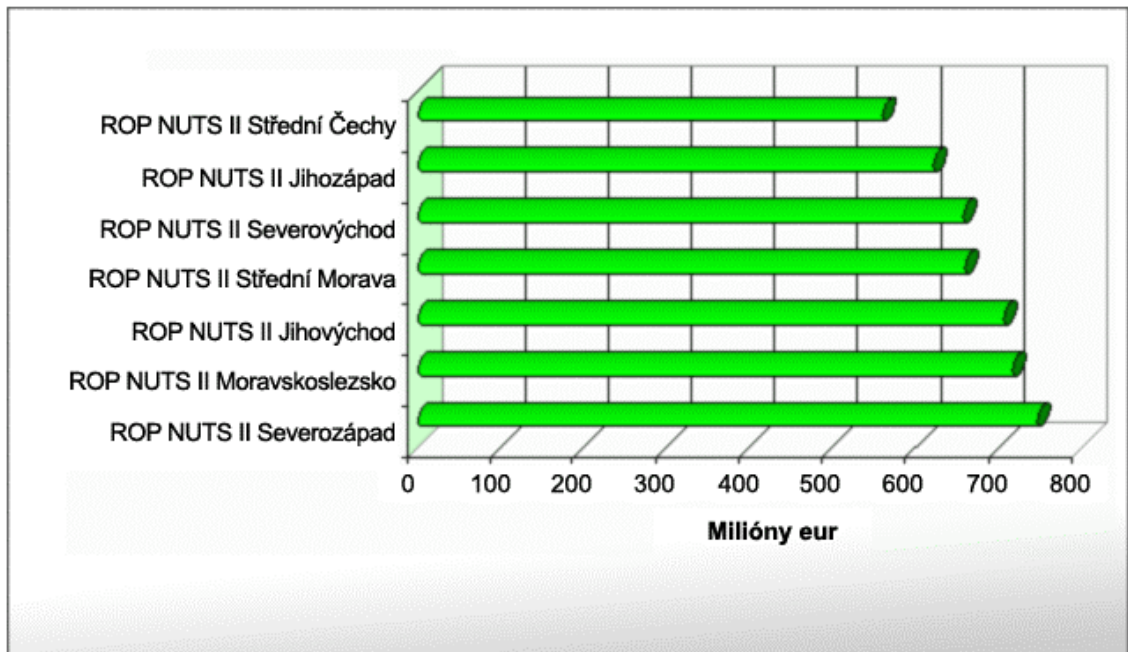
1. Cíl „Konvergence“ – podporuje hospodářský a sociální rozvoj méně vyspělých regionů a členských států. V ČR pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. města Prahy je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na tento cíl připadá v ČR 25,89 mld. €.

Regionální OP (dále též ROP) – s přidělenou částku 4,66 mld. €.

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Morava

³⁵ Zpracováno podle: Fondy Evropské unie, Programy 2007-2013, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>

Graf č. 1 Indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v cíli Konvergence

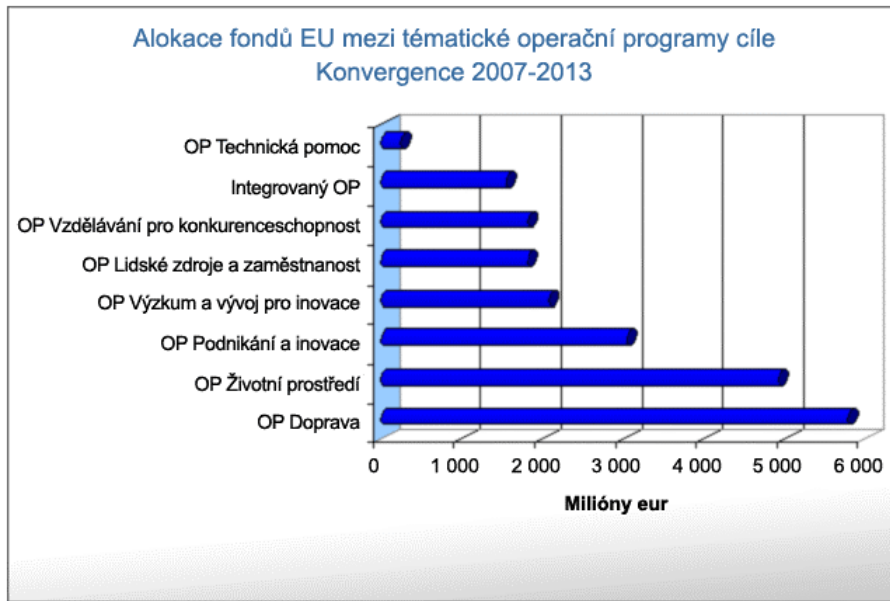
Zdroj: Fondy Evropské unie, Regionální operační programy, staženo dne 6.12.2010, dostupné z :

<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/810a501c-e85f-4e99-92f3-d1824296f1d4/Regionalni-operacni-programy>

o **Tématické OP** – s přidělenou částkou 21,23 mld. €

- OP Podnikání a inovace
- OP Životní prostředí
- OP Doprava
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- Integrovaný operační program
- Operační program Technická pomoc

Graf č. 2 Indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro TOP v cíli Konvergence

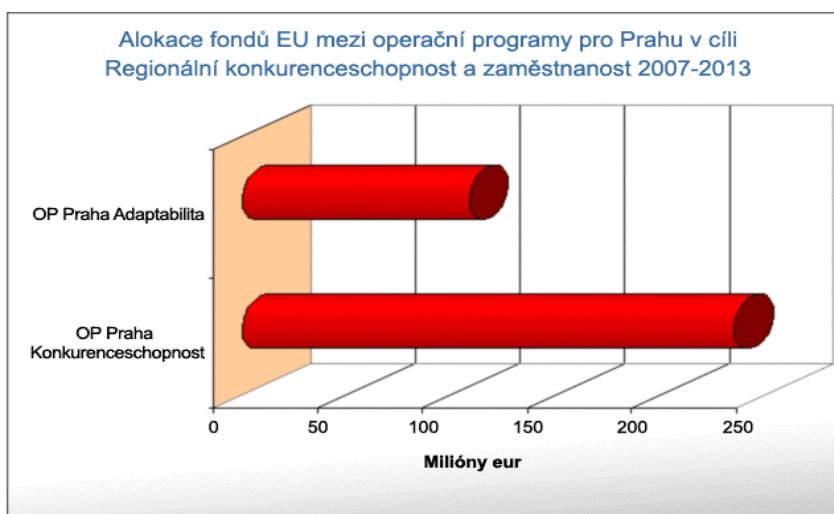

Zdroj: Fondy Evropské unie, Tématické operační programy, staženo dne 6.12.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>

2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – podporuje regiony, které nečerpají z Cíle 1. V ČR pod něj spadá Hl. město Praha se dvěma operačními programy. Na tento cíl připadá v ČR 0,42 mld. €.

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Graf č. 3 Indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro OP Praha v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

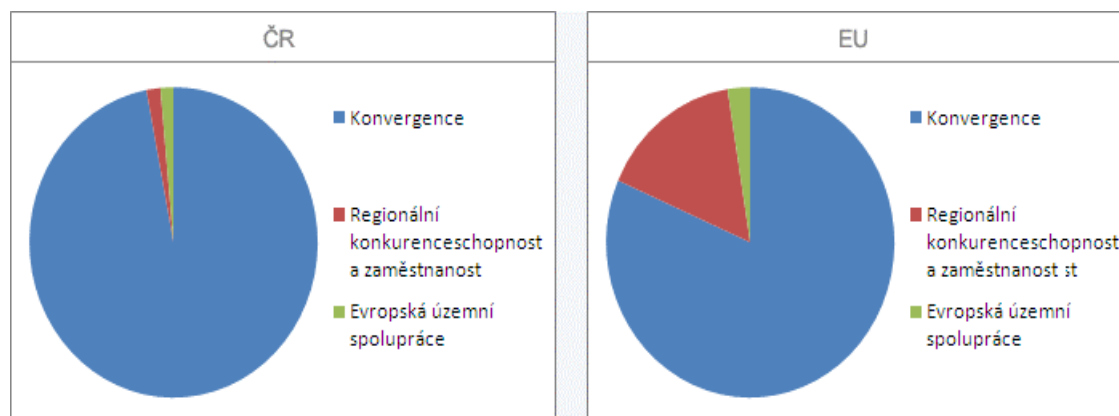

Zdroj: Fondy Evropské unie, Operační programy Praha, staženo dne 6.12.2010 dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/c470bc9b-bf27-4ed6-a311-3ff05a995321/Operacni-programy-Praha>

3. Cíl Evropská územní spolupráce – je určen pro podporu příhraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V ČR pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na tento cíl připadá v ČR 0,39 mld. €. Jedná se o tyto OP:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR- Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovenko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program **ESPON 2013** (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program **INTERACT II** (všechny členské státy)

Graf č. 4 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013

Zdroj: Fondy Evropské unie , Regionální politika, staženo dne 6.12.2010, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>

C. Komparace

Základním legislativním předpisem v programovacím období 2000-2006 bylo Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech. Praktikovaly se dva programovací systémy. Jeden byl víceúrovňový a obsahoval Plán rozvoje, Rámec podpory společenství a Operační programy, které se dále dělily na sektorové a regionální. Tento víceúrovňový systém byl používán pro regiony spadající pod Cíl 1. Druhý systém byl zjednodušený a vyznačoval se sestavením tzv. Jednotného programového dokumentu, který se používal pro Cíle 2 a 3.

Základním legislativním předpisem v programovacím období 2007-2013 je Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. EU se při realizaci kohezní politiky řídí schválenými Strategickými obecnými zásadami Společenství (jsou v ní definovány úkoly politiky HSS). Poté musejí členské státy připravit své Národní rozvojové plány (NRP) a Národní strategické referenční rámce (NSRR) popisující prioritní rozvojové oblasti a k nim vymezují cíle, jichž hodlají dosáhnout pomocí prostředků z fondů EU. NSRR definuje soustavu operačních programů (OP), které chce členský stát využívat pro čerpání z fondů EU.

Při řízení operačních programů i při realizaci projektů musejí všechny členské státy (platí pro obě programovací období) vycházet ze základních principů politiky HSS (tj. principu programování, partnerství, koncentrace, doplňkovosti a principu monitorování a vyhodnocování) a musí též respektovat dvě horizontální priority (rovné příležitosti a udržitelný rozvoj), které jdou napříč všemi podporovanými aktivitami.

4.8. Institucionální rámec čerpání pomoci

Do přípravy, realizace a vyhodnocení čerpání prostředků z fondů EU je zapojeno množství subjektů na evropské, národní i regionální úrovni: instituce EU, národní ministerstva, regionální samosprávné celky, pověřené agentury a úřady a další. Přitom je důležité, že celková zodpovědnost za realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti leží na členských státech.

Evropská úroveň³⁶

- **Evropská rada** - je tvořena nejvyššími představiteli členských států (prezidenti, premiéry), rozhoduje o množství prostředků určených na nejrůznější politiky Evropské unie a také na politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Rozhoduje se shodou.
- **Evropská komise** – připravuje návrh evropské legislativy v podobě Nařízení, která definují pravidla pro využívání prostředků z evropského rozpočtu rozdělovaných prostřednictvím jednotlivých fondů.
- **Evropský parlament** – podílí se na rozhodování o většině legislativních aktů – Nařízeních a Směrnících EU. Spolu s Radou EU schvaluje Nařízení navrhovaná EK.
- **Rada EU**- Hlavními úkoly Rady jsou koordinace hospodářské politiky členských států, rozhodovací pravomoci a pravomoc svěřit Evropské komisi provádění Radou přijatých a vydaných aktů. Má obecnou legislativní pravomoc ve všech oblastech, které nemá ve své kompetenci Komise. Na návrh Komise přijímá právní předpisy (nařízení, směrnice, rozhodnutí). Rada EU schvaluje Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) a ve většině případů přijímá rozhodnutí společně s Evropským parlamentem. Každá členská země je v Radě zastoupena jedním členem, většinou ministrem.

Národní úroveň

Česká republika definovala tyto čtyři základní instituce pro řízení a koordinaci NSR³⁷:

- **Národní orgán pro koordinaci** (též zvaný jako NOK) – který je zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Pracuje v rámci Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které bylo ustanoveno centrálním metodickým a koordinačním orgánem politiky hospodářské a sociální soudržnosti v období 2007 – 2013. Má na starosti

³⁶ Zpracováno podle: Euroskop, Instituce, dostupné z: <http://www.euroskop.cz/76/sekce/instituce-eu/>

³⁷ Fondy Evropské unie, Řízení fondů EU, staženo dne 6.12.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/6fa7277c-ea4f-4521-bbbb-8319e275dad4/Rizeni-fondu-EU>

přípravu NRP a NSRR, vede vyjednávání s Evropskou komisí. V ČR je to Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), v jehož rámci je zřízen Národní orgán pro koordinaci (NOK) jakožto koordinační a metodický orgán odpovědný vládě ČR za realizaci NSRR. Je oficiálním partnerem vůči EK v otázce realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti jako celku, vytváří jednotný rámec implementačního prostředí pro řízení, realizaci, kontrolu, monitorování a evaluaci operačních programů. (tzn., zajišťuje celorepublikovou informační kampaň o fondech EU v ČR, vyhodnocuje průběh čerpání za všechny operační programy, zpracovává metodiky a manuály platné pro všechny operační programy. V období 2004-2006 byl koordinačním orgánem Rámec podpory Společenství (RPS) zřízený rovněž na MMR.

- **Monitorovací výbor NSRR – Řídící a koordinační výbor** – zajišťuje nejširší koordinaci za účasti nejen orgánů zapojených do implementace, ale také hospodářských a sociálních partnerů. Projednává a doporučuje finanční a věcné změny schválených operačních programů, projednává návrhy a změny procedurálních postupů a pravidel, koordinuje systémová opatření, jako jsou monitorovací a informační systém, institucionální struktury, apod. Odborné, organizační, administrativní a technické podmínky pro činnost tohoto výboru zajišťuje NOK. Pro posílení koordinace jsou ustanoveny čtyři koordinační výbory podle čtyř strategických cílů (SC) NSRR: Koordinační výbor Konkurenceschopná česká ekonomika (SC 1), Koordinační výbor Otevřená, flexibilní a soudržná společnost (SC 2), Koordinační výbor Atraktivní prostředí (SC 3), Koordinační výbor Vyvážený rozvoj území (SC 4) viz Obrázek č. 4 Schéma spolupráce mezi řídicími orgány.

Obrázek č. 3 Schéma spolupráce mezi řídicími orgány

Zdroj: Fondy Evropské unie, Řízení fondů EU, staženo dne 6.12.2010, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/6fa7277c-ea4f-4521-bbbb-8319e275dad4/Rizeni-fondu-EU>

- **Platební a certifikační orgán – Národní fond** – zajišťuje pro všechny operační programy tok prostředků z fondů EU do České republiky.
- **Auditní orgán** – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu – funguje v rámci Ministerstva financí, odpovídá za provádění auditů k ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému realizace podpory z fondů EU.

Regionální úroveň – úroveň operačních programů

Každý operační program má definovanou soustavu několika orgánů, které se podílejí na jeho úspěšné realizaci:

- **Řídicí orgán** – do jeho kompetencí spadá řízení jednotlivých operačních programů včetně výběru projektů a dohledu nad jejich realizací. V případě tematických OP jsou řídicími orgány oborová ministerstva a u regionálních OP jsou jimi regionální rady regionů soudržnosti.

- **Zprostředkující subjekt** – řídicí orgán může delegovat část svých činností, při nichž dochází k nejčastějšímu kontaktu se žadatelem a realizátory projektů (např. vypisování výzev, vybírání a hodnocení projektových žádostí, konzultace se žadatelem a realizátory projektů) na zprostředkující subjekty, kterými jsou často instituce s regionálními pobočkami (např. úřady práce, CzechInvest, kraje, Státní fond životního prostředí apod.) nebo různé odbory na ministerstvech. V případě regionálních operačních programů, programů pro Prahu a programů cíle Evropské územní spolupráce nejsou zřízeny zprostředkující subjekty, ale společné technické sekretariáty, regionální subjekty, případně vykonávají veškeré činnosti přímo řídicí orgány.
- **Monitorovací výbor** – má dohled nad realizací operačního programu, který spolu s řídicím orgánem řeší především vzniklé problémy, schvaluje závěrečnou a výroční zprávu za operační program nebo navrhuje změny v operačním programu a navazující soustavě programových dokumentů.
- **Platební a certifikační orgán** – v ČR je jen jeden centrální orgán, který zajišťuje tok prostředků z fondů EU do ČR, a tím je *odbor Národní fond Ministerstva financí ČR*. Realizátoři projektů s Platebním a certifikačním orgánem (PCO) přímo nekomunikují, nýbrž platby dostávají prostřednictvím zprostředkujícího subjektu, příp. řídicího orgánu přímo ze státního rozpočtu, který projekty předfinancovává. Teprve následně žádá PCO Evropskou komisi o převedení prostředků z rozpočtu EU na svůj účet a tyto prostředky jsou poté převedeny do příslušné rozpočtové kapitoly ministerstva, které odpovídající platby předtím předfinancovalo.
- **Auditní orgán** – auditem připravenosti řídicího a kontrolního systému všech operačních programů, nastavením řídicích a kontrolních systémů operačních programů, metodickým vedením všech auditních subjektů zapojených do realizace operačních programů a dalšími úkoly souvisejícími s auditem je v České republice opět pověřen jediný subjekt, a to odbor Auditní orgán – *Centrální harmonizační jednotka na Ministerstvu financí ČR*.

5. Rozvoj města Sokolova z regionálního operačního programu

Regionální operační programy (ROP) jsou vedle tematických operačních programů, které byly přiblíženy v předcházejících kapitolách, dalším typem programových dokumentů určených pro podporu rozvoje regionů ČR. Jejich cíle, podporované oblasti, typové projekty i žadatelé vycházejí a navazují na tematické operační programy. ROP jsou zaměřeny na konkrétní region soudržnosti a řešení jeho typických problémů.

Za řádnou realizaci regionálního operačního programu odpovídá regionální rada příslušného regionu soudržnosti. Jakožto řídicí orgán se skládá ze členů zastupitelstva kraje. Jejím výkonným orgánem je úřad regionální rady.

Společným cílem ROP je urychlení rozvoje regionů ČR, posilování jejich konkurenceschopnosti vůči ostatním regionům, zvyšování jejich atraktivity, která jim zajistí víc investorů na jejich území. Důležitou prioritou ROP je také zlepšování životní úrovně místních obyvatel, zvyšování kvality prostředí, ve kterém žijí, dostatečná nabídka možnosti jejich uplatnění na trhu práce, která zabrání odlivu pracovní síly z regionu.

V následujícím textu bude uvedena problematika regionu soudržnosti NUTS II – Severozápad.

5.1. Základní charakteristika regionu soudržnosti Severozápad³⁸

Pro potřeby hospodářské a sociální soudržnosti se zřizují regiony, jejichž území je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS 2 (dále jen regiony soudržnosti). Region soudržnosti Severozápad je vymezen územím Karlovarského a Ústeckého kraje.

Region soudržnosti Severozápad je oblastí, která má z hlediska zemědělství příznivé podmínky zejména v okresech Litoměřice a Louny. Ve zbývajících částech nejsou podmínky pro efektivní a intenzivní zemědělství na relativně značné ploše. V příhraniční oblasti, v Podkrušnohoří, a na územích, kde probíhala těžba hnědého uhlí a koncentroval se

³⁸ Zpracováno podle: ROP Severozápad, dne 6.12.2010, dostupné z <http://www.nuts2severozapad.cz/region/>

průmysl, nejsou příznivé podmínky pro rozvoj zemědělství. Území je tvořeno zejména okresy Cheb, Sokolov, Chomutov, Most, Teplice a Ústí nad Labem. Toto území bylo posledních 15 – 20 let hodnoceno z hlediska životního prostředí jako plošně největší antropogenně postižené území v ČR a zejména Podkrušnohoří bylo součástí tzv. Černého trojúhelníku.

Dominovala zde činnost, která výrazně zasahovala do krajiny, ovlivňovala venkovský prostor a podílela se na likvidaci přírodních ekosystémů i lidských sídel. Zejména od 70. let minulého století v severních Čechách, v důsledku těžby uhlí povrchoвым způsobem, došlo k výraznému narušení venkovského prostoru. Docházelo k záborům pozemků využívaných zemědělskou výrobou ve prospěch těžby, k likvidacím zemědělských objektů, infrastruktury, k vysídlení obyvatel a lidských sídel. Udává se, že v severních Čechách bylo zlikvidováno v důsledku těžby uhlí více jak 150 obcí. Obyvatelé byli přesídlováni do měst a částečně i do střediskových obcí, část odešla ze zemědělství pracovat do průmyslových nebo důlních podniků.

Dalším faktorem, který ovlivňoval hospodaření na zemědělské a lesní půdě od 70. let do konce století (cca do r. 1993) byly imise, které chrlily průmyslové podniky, zejména elektrárny. Imisní zátěž ovlivňovala půdu, rostlinnou i živočišnou produkci, likvidovala lesní porosty, docházelo k poškozování agroekosystému, ale i zdraví obyvatel. To rovněž přispělo k opouštění a vyliďňování venkovského prostoru v regionu Severozápad, zejména v jeho příhraničních částí.

V posledních 10 – 15 letech došlo k poklesu zemědělské produkce. Z hospodaření významně dotovaného státem a charakterizovaného vysokými materiálovými a energetickými vstupy do zemědělské výroby, koncentrovaného zde v Oborových podnicích Státních statků, se přechází na hospodaření v menších územních celcích. Zvýšil se počet podniků fyzických osob i počet obchodních společností v zemědělství. V části regionu Severozápad, zejména v okresech Cheb, Sokolov, Karlovy Vary, Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem a Děčín se přechází na extenzivnější formy hospodaření, část pozemků je uváděna do klidu.

K útlumu dochází i v průmyslové a důlní činnosti. To sebou přináší skutečnost, že životní prostředí se výrazně zlepšilo. Na druhou stranu omezení průmyslové a důlní činnosti sebou přineslo ztrátu pracovních míst a nárůst nezaměstnanosti, která je nejvyšší v ČR.

Přes výše uvedené problémy lze předpokládat, že podmínky pro rozvoj hospodaření v krajině zde mají perspektivu, venkovský prostor lze využít nejen pro zemědělství, ale i multifunkčně – pro řemesla, služby i turistiku. Rozvoj těchto aktivit je vhodné podpořit, zaměřit se na proměny společnosti ve 3. tisíciletí a využít specifických možností rozvoje venkovského prostoru na rekultivovaném území po těžbě na Sokolovsku a v pánevních okresech Ústeckého kraje, ale i v perspektivních oblastech Krušných hor, na Karlovarsku a Děčínsku.

A. Programovací období 2000 – 2006³⁹

V tomto období byl OP nazván jako „Společný regionální operační program“ (SROP). Byl souhrnný dokument, zahrnující rozvojové priority regionu soudržnosti NUTS II Severozápad (skládající se z Karlovarského a Ústeckého kraje), které mohly v tomto období být podporovány ze strukturálních fondů EU v rámci Cíle 1.

Důraz byl kladen na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionu, který vycházel z iniciativ veřejného, neziskového a soukromého sektoru. Program byl založen na eliminaci faktorů, které překážely rozvoji potenciálu regionu a na využití výhod, které poskytují příležitosti pro jeho ekonomický růst.

SROP podporoval především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadala do působnosti obcí nebo krajů. Tím se tento program odlišoval od zbývajících operačních programů, které se zaměřovaly na realizaci opatření, jež byly z hlediska české legislativy převážně v působnosti státu.

Cílem SROP bylo především dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionu prostřednictvím nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace.

³⁹ Zpracováno podle Fondy Evropské unie, SROP, staženo dne 6.12.2010, dostupné z [http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNÝ-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-\(SROP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNÝ-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP))

Tabulka č. 5 - SROP oblasti a priority

	Název priority, opatření, podopatření	Podpora EU mil. €
Priorita 1	Regionální podpora podnikání	
Opatření 1.1.	Podpora podnikání ve vybraných regionech	45,138
Priorita 2	Regionální rozvoj infrastruktury	
Opatření 2.1.	Rozvoj dopravy v regionech	151,964
Podopatření 2.1.1	Regionální rozvoj dopravní infrastruktury	106,375
Podopatření 2.1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech	45,589
Opatření 2.2.	Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	22,517
Opatření 2.3.	regenerace a revitalizace vybraných měst	22,517
Priorita 3	Rozvoj lidských zdrojů v regionech	
Opatření 3.1.	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	45,025
Opatření 3.2.	Podpora sociální integrace v regionech	37,143
Opatření 3.3.	Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů	10,135
Priorita 4	Rozvoj cestovního ruchu	
Opatření 4.1.	Rozvoj služeb cestovního ruchu	36,024
Podopatření 4.1.1	Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu	18,012
Podopatření 4.1.2	Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu	18,012
Opatření 4.2.	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	72,060
Podopatření 4.2.1	Podpora nadregionální infrastruktury CR	36,030
Podopatření 4.2.2	Podpora regionální a místní infrastruktury CR	36,030
Priorita 5	Technická pomoc	
Opatření 5.1.	Technická pomoc pro SROP	6,720
Opatření 5.2.	Technická pomoc pro CSF	5,087
SROP CELKEM		454,33

Zdroj: Fondy Evropské unie, Regionální politika, staženo dne 4.12.2010, dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNÝ-REGIONÁLNÍ-OPERACNÍ-PROGRAM-\(SROP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNÝ-REGIONÁLNÍ-OPERACNÍ-PROGRAM-(SROP))

B. Programovací období 2007 - 2013

Regionální operační program NUTS II Severozápad je v rámci programovacího období 2007—2013 určen pro region soudržnosti Severozápad (skládající se z Karlovarského a Ústeckého kraje). Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Z fondů EU je pro něj vyčleněno 745,91 mil. € (cca 21,03

mld. Kč)⁴⁰. Regionální operační program NUTS II Severozápad (ROP SZ) spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno 745,91 mil. € což činí přibližně 2,79 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 131,63 mil. €.

Globální cíl ROP Severozápad⁴¹

Zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu, jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel.

Specifické cíle ROP Severozápad

1. SC I Moderní a atraktivní města, představující hlavní hybnou sílu ekonomického rozvoje regionu
2. SC II Venkovské oblasti, využívající místní i regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel
3. SC III Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel

ROP SZ obsahuje **5 prioritních os** rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí intervence, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Operační program byl schválen Evropskou komisí dne 11. 12. 2007.

PO 1 Regenerace a rozvoj měst

- Oblast podpory 1.1 Podpora rozvojových pólů regionu
- Oblast podpory 1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst
- Oblast podpory 1.3 Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů

Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 288,6 mil. €, tj. 38,7 % ROP SV⁴²

⁴⁰ Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad, staženo dne 5.1.2011, dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/R/Regionalni-operacni-program-NUTS-II-Severozapad>

⁴¹ KV projekty EU, ROP SZ, staženo dne 5.1.2011, dostupné z: <http://kvprojekty.eu/programy/regionalnioperacniprogramseverozapad>

Např. stavební obnova nebo dostavba budov včetně související dopravní a technické infrastruktury, veřejného osvětlení, zeleně a zařízení pro volnočasové aktivity, regenerace brownfields, související projektová příprava, projektová dokumentace, architektonická soutěž, modernizace a fyzická obnova základních a středních škol, modernizace vybavení základních, středních a vyšších odborných škol, modernizace a rekonstrukce infrastruktury pro poskytování sociální péče (např. centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením), modernizace a rekonstrukce a vybavení krajských zdravotnických zařízení apod.

PO 2 Integrovaná podpora místního rozvoje

- Oblast podpory 2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti
- Oblast podpory 2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury

Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 32,5 mil. €, tj. 4,4 % ROP SV⁴³

Např. společná setkání k ustavení neformálního místního partnerství, vyhodnocení místních potřeb a vypracování jednoduchého místního akčního plánu, zpracování informačních materiálů a médií k iniciativě místního rozvoje, území aj., stavební obnova a dostavba veřejných prostranství, výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, vč. značení a úprav pro tělesně postižené, rekonstrukce a výstavba chodníků, pěších zón, veřejného osvětlení, místních komunikací vč. parkovacích ploch, renovace a zakládání veřejných parků, rekreačních zón, rekonstrukce a obnova historických a kulturních památek bez vazby na cestovní ruch, rekonstrukce a výstavba dětských hřišť, ploch pro volnočasové aktivity, výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení vzdělávacích, sociálních a zdravotnických institucí, rekonstrukce a regenerace využití zchátralých objektů a výrobních areálů brownfields pro ekonomické aktivity nevýrobní povahy a občanskou vybavenost apod.

⁴²Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad, Dostupné z :<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/594f37fe-8c48-41c7-a5c9-f785f70f3a63/ROP-NUTS-II-Severozapad>

⁴³Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/594f37fe-8c48-41c7-a5c9-f785f70f3a63/ROP-NUTS-II-Severozapad>

PO 3 Dostupnost a dopravní obslužnost

- Oblast podpory 3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu
- Oblast podpory 3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu

Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 262,0 mil. €, tj. 35,1 % ROP SV⁴⁴

Např. rekonstrukce, modernizace a budování komunikací II. a III. třídy, příprava projektů a související projektové dokumentace, modernizace a rozvoj regionálních letišť, rozvoj labské vodní cesty, rekonstrukce a budování dopravních terminálů, rozvoj tratí MHD, budování parkovišť v rámci systému "park & ride", budování informačních a odbavovacích systémů, propagace a medializace veřejné dopravy, rekonstrukce a modernizace železničních stanic, nákup, popř. rekonstrukce vozidel kolejových systémů MHD a veřejné hromadné dopravy a vozidel MHD apod.

PO 4 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

- Oblast podpory 4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu
- Oblast podpory 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
- Oblast podpory 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu

Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 142,6 mil. €, tj. 19,1 % ROP SV

Např. obnova, rozvoj, rekonstrukce a úpravy základní a doprovodné infrastruktury pro turistiku (cyklostezky, naučné stezky, hippostezky, lyžařské trasy a areály, vč. odpočívadel aj.), modernizace a úpravy lázeňské infrastruktury, revitalizace kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví, výstavba a modernizace lehkých sezónních ubytovacích zařízení vč. související doplňující infrastruktury (např. veřejná tábořiště, chatové osady), výstavba nových či přístavba stávajících ubytovacích či stravovacích

⁴⁴ Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/594f37fe-8c48-41c7-a5c9-f785f70f3a63/ROP-NUTS-II-Severozapad>

kapacit, rozvoj informačních a rezervačních systémů a vytvoření regionální sítě informačních center, podpora marketingu a propagace akcí regionálního významu apod.

PO 5 Technická asistence

- Oblast podpory 5.1 Podpora implementace ROP Severozápad
- Oblast podpory 5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity

Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 20,1 mil. €, tj. 2,7 % ROP SV⁴⁵

Financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení ROP SZ, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, zajištění publicity programu, podpora přípravy a realizace projektů apod.

Tabulka č. 6 Přehled prioritních os, oblastí podpory a specifických cílů programu

Prioritní osa	Specifický cíl	Související oblasti podpory
1 – Regenerace a rozvoj měst	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	1.1 Podpora rozvojových pólů regionu
		1.2 Podpora revitalizace a regenerace
		1.3 Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů
2 – Integrovaná podpora místního rozvoje	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti
		2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury
3 – Dostupnost a dopravní obslužnost	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu
	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	
	Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu
4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR
	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
		4.3 Podpora marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu
5 – Technická asistence		5.1 Podpora implementace ROP SZ
		5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity

Zdroj : Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad, Zrealizované projekty, staženo dne 6.12.2010, dostupné z <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty>

⁴⁵ Fondy Evropské unie, ROP NUTS II Severozápad, staženo dne 5.1.2011, dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/594f37fe-8c48-41c7-a5c9-f785f70f3a63/ROP-NUTS-II-Severozapad>

C. Komparace

Oproti předcházejícímu programovacímu období se z pěti priorit rozdělených do opatření (příp. podopatření) stalo pět prioritních os, rozdělených do oblastí podpory, ovšem s velmi podobným zaměřením.

5.2 Projekty města Sokolov

Dříve než Vás seznámím s konkrétními projekty, které se uskutečnily. Považuji za nutné Vás seznámit, co to vlastně projekt je a jaké má části.

Může se nám to zdát triviální, ale je často matoucí, co označujeme jako projekt. Projekt má dočasný charakter, pevně daný začátek a konec, jeho výsledkem je vytvoření nějakého unikátního produktu nebo služby a můžeme říct, že projekt je dokončen, jestliže jsou naplněny cíle a záměry investorů.⁴⁶ Projekty mohou mít různý rozsah, cíle a záměry. Menší projekty mohou mít skromnější finanční zdroje a trvat jen několik měsíců. Na druhé straně velké projekty mohou zahrnovat mnoho milionů € a trvat i několik let. Projekt musí být udržitelný minimálně po stanovenou dobu.

Pro projekty je charakteristické to, že jsou⁴⁷:

- nástrojem ke změně
- nerutinní a jedinečné
- složené ze vzájemně propojených aktivit
- realizovány lidmi, kteří spolu za normálních okolností nepracují
- dočasné
- se zřetelně stanoveným začátkem a koncem
- navržené tak, aby dosáhly jasného cíle
- často riskantní a plné nejistoty.

⁴⁶ HELDMAN, Kim, JANSEN, Patti a BACA, Claudia: *PMP: Project Management Profesional Study Guide*, s. 2-3

⁴⁷ MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, s. 60

Typy projektů:

Projekty investiční jsou primárně zaměřeny na pořízení investičního majetku, který dále slouží jako nástroj k realizaci výstupů a naplňování cílů projektu. Tyto projekty jsou také označovány jako projekty infrastrukturální. Příkladem tohoto typu projektu může být rekonstrukce učeben školy (infrastruktura pro vzdělávání) či výstavba hotelu v turisticky atraktivní oblasti (infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu).

Projekty neinvestiční se zaměřují na podporu realizace činností, kde pořizování majetku je pouze podpůrnou záležitostí a je značně omezeno. Příkladem tohoto typu projektu mohou být nejrůznější realizace v oblasti vzdělávání či poskytování sociálních služeb (zavádění nových vzdělávacích programů či nových forem výuky, zpřístupnění vzdělání osobám, kterým to bylo doposud znemožněno, zvyšování možnosti uplatnění na trhu práce).

Z podstaty uvedené definice je zřejmé, že zatímco u projektů neinvestičních se efekty projeví již v průběhu projektu, u investičních až po jeho ukončení.⁴⁸

Zásady projektové přípravy a projektové techniky

Před požádáním o podporu ze strukturálních fondů je nejdříve nutné si ujasnit, jaký projekt chceme realizovat, kde přesně jej chceme uskutečnit. Je potřeba jej lokalizovat, definovat a promyslet jeho financování. Poté musíme najít naše „týmové spoluhráče“ a ve spolupráci s nimi pak načrtnout projektový záměr. Když máme nastíněn v hrubých obrysech záměr našeho projektu, je dobré záměr konzultovat s řídicím orgánem operačního programu, kterému hodláme žádost o podporu podat.

Projektový cyklus

Abychom zvýšili šance na úspěšnou přípravu projektového záměru a ujistili se o jeho vhodnosti, náležité formě a obsahu, tedy abychom dosáhli cílů, které si projekt vytýčil, musíme se držet během celého procesu plánování a řízení přesně strukturovaného programu. Všechny části projektového cyklu jsou organizovány podle jasného logického rámce. Logický rámec neříká pouze kdy, kde a kdo se na projektu podílí, ale definuje způsoby rozhodování, trvání jednotlivých fází a také jaký bude další směr pokračování a jaké bude časové a obsahové hledisko.

⁴⁸ MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, s. 62-63

Projektový cyklus má šest částí:

1. identifikace a formulace projektu

Projekt začíná nápadem na zlepšení stávajícího stavu, tj. obsahuje počáteční myšlenku projektu a jeho předběžný průběh. Měla by mu předcházet důkladná analýza situace s ohledem na specifika dané problematiky a regionu, ve kterém chceme projekt realizovat. Je také zapotřebí zjistit, zda je možné na daný projektový záměr čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů a dále je vhodné konzultovat náš záměr s kompetentním orgánem.

2. příprava projektu a jeho formulace

V této fázi je již návrh podrobně rozpracován. Plánovat projekt znamená posoudit jeho rozsah, rozpočet, aktivity, které bude obsahovat, rozvrhnout jeho časový harmonogram, personální obsazení, promyslet jeho rizika a nástrahy do nejmenších detailů. V této fázi se objevuje nejvíce konfliktů. Hlavním účelem této fáze je potvrdit význam a proveditelnost projektu.

3. posouzení a schválení projektu

Projekt je posuzován svými zadavateli už v první fázi, ale nyní je posuzován řídicím orgánem, který žádost o podporu, včetně všech povinných příloh, přijímá. Hodnotí se a analyzuje z hlediska formální a věcné správnosti pro přijetí. Jsou zkoumány technické, finanční, ekonomické a sociální aspekty a také jeho dopady na tzv. horizontální priority. Musejí být zodpovězeny odpovědi na otázky vztahující se k úspěchu realizace a efektivitě projektu. Obě strany musejí navázat fungující komunikaci, vyměňovat si informace ohledně specifických cílů a očekávaných výsledků projektu, dostupných či chybějících zdrojů, lidských, ekonomických kapacit, dále dopadu na životní prostředí.

4. vyjednávání a financování projektu

Financování ovlivňuje typ projektu a nástroj strukturální politiky, který daný projekt využívá. Vyjednává se především rozpočet projektu a podepisuje se smlouva mezi předkladatelem a odpovědným schvalovatelem. V případě kladného posouzení je projekt schválen k financování. Součástí rozhodnutí jsou podmínky, které je příjemce dotace povinen při čerpání a použití peněžních prostředků dodržet. Poskytnutá dotace je zcela účelová a lze ji použít jen na účel uvedený v rozhodnutí.

5. implementace a monitoring

V této části dochází ke skutečné realizaci projektu a jeho monitorování. Lze sledovat, zda se skutečná realizace projektu neliší od jeho původního plánu. Poskytovateli dotace se

dvakrát až čtyřikrát ročně odesílá monitorovací zpráva se žádostí o platbu faktur za minulé období. Hlavní myšlenkou této kontroly je definovat problémy projektu co nejdříve a posléze zvolit co nejučinnější opravné prostředky, které zajistí jeho úspěšné výsledky.

6. hodnocení projektu

Tato fáze hodnotí realizaci a dopady projektu v porovnání s jeho stanovenými cíli. V jejím rámci zjišťujeme, zda byly cíle projektu naplněny a výstupy tohoto hodnocení ovlivňují další činnost týkající se projektu. Chyby a nedostatky projektu mohou být dále zpracovány a použity k formulování záměru pro nový projekt.

Projektový cyklus představuje souvislý proces, ve kterém každá fáze poskytuje podklady pro další navazující fázi.⁴⁹

Rozvoj města Sokolova vychází z Programu sociálního a ekonomického rozvoje města Sokolov do roku 2014⁵⁰. Tento program vychází z rozvojových dokumentů zpracovaných v letech 2002-2006 (okolo Sokolova, sportovní osa města, územní plán...). Dlouhodobé záměry města jsou:

- A. Sokolov - hmotně prosperující, dobře řízené, komunikativní město
- B. Sokolov - město moderního průmyslu a obchodu, důležité centrum Karlovarského kraje
- C. Sokolov - bezpečné, zdravé a čisté město
- D. Sokolov - město vzdělání, zdravotní péče, kultury, sportu a občanských aktivit

Cíle vyplývající z dlouhodobých záměrů města jsou:

- A. Sokolov – hmotně prosperující, dobře řízené, komunikativní město: udržet vyrovnanost ročních rozpočtů, získat a využít maximální podporu z nabízených prostředků dotačních titulů, optimalizovat majetek a zkvalitnit jeho správu, zlepšovat komunikaci město - občan, město – zájmové skupiny apod., i pomocí moderních technologií.
- B. Sokolov – město moderního průmyslu a obchodu, důležité centrum Karlovarského kraje: výrazně podporovat podnikatelské aktivity, usilovat o stabilizaci a postupný

⁴⁹ MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, s. 63-66

⁵⁰ Město Sokolov, staženo dne 10.1. 2011, dostupné z : <http://www.sokolov.cz/scripts/detail.php?pgid=167>

nárůst pracovních míst nejen na katastru města, podporovat opatření vedoucí k růstu kvalifikace místní pracovní síly, podporovat organizace a zájmové skupiny v oblasti sociálních služeb a aktivně spolupracovat s podnikatelskými subjekty.

- C. Sokolov – bezpečné, zdravé a čisté město: zlepšovat životní prostředí ve městě, udržet počet obyvatel okolo 25 000 obyvatel, dosahovat zkvalitnění a rozšiřování bytového fondu na území města racionálním systémem podpory všech forem výstavby a správy, zlepšovat bezpečnostní situaci ve městě, zvyšovat úroveň zdravotnických a sociálních služeb na území města, zlepšovat systém péče o čistotu města a o jeho zeleň a postupně řešit dopravu a parkování ve městě.
- D. Sokolov – město vzdělání, zdravotní péče, kultury, sportu a občanských aktivit: zdokonalovat podmínky pro kvalitnější seberealizaci občanů, organizací a zájmových spolků, např. pomocí grantového systému podporujícího volnočasové a zájmové aktivity, podporovat snahy o zachování a zlepšení zdravotní péče v „sokolovské“ nemocnici, zvyšovat počty studijních míst na středních školách, zajistit, aby město posílilo svoji pozici regionálního střediska středního a vyššího školství, a zvýšit úlohu města jako regionálního kulturního centra.

V Sokolově se uskutečnilo několik velkých projektů, některé projekty již jsou realizované a některé stále běží. Pro svou práci jsem si vybrala několik velkých projektů, se kterými Vás na následujících stránkách seznámím. První dva projekty, realizuje přímo město Sokolov a u dalších dvou je město Sokolov pouze partnerem a hlavním organizátorem je Karlovarský kraj. Jedná se o tyto projekty:

Projekt č. 1 - Rekonstrukce haly zimního stadionu v Sokolově⁵¹

Prioritní osa: 1. Regenerace a rozvoj měst

Oblast podpory: 1.2. Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst

Datum zahájení projektu: 30.07.2007

Datum zahájení fyzické realizace: 01.01.2009

Datum ukončení projektu: 30.07.2010

⁵¹ zpracováno podle informací poskytnutých z městského úřadu v Sokolově

Celkové způsobilé výdaje projektu:	140 472 658,00 Kč	100,00%
Vlastní podíl žadatele na způsobilých výdajích:	10 535 450,00 Kč	7,50%
Dotace projektu		
○ dotace z rozpočtu RR	129 937 208,00 Kč	92,50%
○ z toho EU	119 401 758,70 Kč	85,00%

Výchozí stav

Hala zimního stadionu v Sokolově se nachází ve sportovním areálu Baník s mnoha sportovišti, nachází se zde např. lehkooatletický stadion, řada tréninkových fotbalových hřišť, travnaté hřiště, skatepark, Areál zdraví, tenisové kurty či atletický stadion. Hlavním problémem objektu zimního stadionu je jeho značně nevyhovující technický stav, tedy havarijní stav. Obsahem projektu je výměna stávajících nevyhovujících ocelových konstrukcí zastřešení a sanace betonových tribun. Součástí je rovněž protipožární zabezpečení celého komplexu zimního stadionu. V městě Sokolov a jeho blízkém okolí se nachází pouze tento zimní stadion. Současnými zákazníky zimního stadionu jsou především uživatelé ledové plochy. Jedná se o hokejisty, krasobruslaře, děti ze škol a dále široká veřejnost v rámci volného bruslení.

Cíl

Cílem projektu je zvýšit atraktivitu města Sokolov prostřednictvím jednak rekonstrukce objektu občanské vybavenosti v oblasti sportu, kterým je hala zimního stadionu, a jednak zkvalitněním zelených ploch v těsné blízkosti zimního stadionu. Rekonstrukce haly zimního stadionu je nutná k dosažení potřebné technické úrovně objektu, jelikož nyní se objekt nachází v havarijním stavu, a také pro zvýšení bezpečnosti uživatelů a osob pohybujících se v okolí zimního stadionu. Cílem sadbových úprav je opticky i funkčně propojit okolní zeleň a zasadit halu do okolního prostředí s důrazem na následnou nenáročnou údržbu. Projekt vychází ze širšího konceptu rozvoje města, jelikož je součástí sportovního areálu „Baník“, kde se nachází řada sportovních ploch. Revitalizace haly zimního stadionu představuje prioritu v rámci investic do celého areálu. Zimní stadion je spolu s celým sportovním areálem součástí tzv. „Sportovní osy Sokolova“, tj. propojení a využití sportovně-rekreačních ploch od areálu Baník, přes koupaliště, areál sportu

k areálu zdraví včetně areálu koupaliště Michal. Realizací projektu dojde ke značnému posunu v realizaci integrovaného projektu Sportovní osy Sokolova formulovaného v Programu sociálního a ekonomického rozvoje města Sokolov. Projekt bude mít tímto významný vliv na zvýšení kvality fyzického prostředí Sokolova a na zlepšení celkového obrazu města. Realizace projektu významně přispěje nezvýšení vlivy sportovního vyžití nejen pro občany města Sokolov, ale také pro zájemce z okolí, což pozitivně ovlivní kvalitu života místních obyvatel.

Popis jednotlivých fází projektu:

Předinvestiční fáze

Tato fáze zahrnovala především přípravu žádosti o dotaci včetně získání a zpracování všech povinných i nepovinných příloh, za nejvýznamnější lze považovat Studii proveditelnosti. Dalším úkolem předinvestiční fáze byla domluva obsahu partnerství a sepsání partnerských smluv.

Investiční fáze

Investiční fáze projektu představuje samotnou realizaci projektu dle projektové dokumentace. Na průběh investiční fáze bude kromě osoby žadatele dohlížet stavební dozor. Finanční průběh projektu bude pod dohledem zaměstnance ekonomického úseku žadatele. V rámci této fáze je záměrem investora provést rekonstrukci haly zimního stadionu a zkvalitnit zelenou plochu u stadionu.

Účelem stavby je výměna stávajících ocelových konstrukcí zastřešení a sanace betonových tribun. Součástí projektu je řešení protipožárního zabezpečení celého komplexu zimního stadionu. V rámci sadových úprav dojde nejdříve ve zpevnění svahů a vyčištění stanoviště. Dalším krokem bude výsadba stromů, keřů, založení trvalkových a keřových záhonů a založení trávníku. Hlavním úkolem je minimalizovat údržbu svahů a zatraktivnit vstupní prostory a okolí zimního stadionu.

Ukončení investiční fáze projektu je spojeno s kolaudací objektu a následovně uvedení zimního stadionu do běžného provozu.

Projekt č. 2 - Rekonstrukce budovy městského úřadu – 2. Etapa⁵²

Prioritní osa:	1. Regenerace a rozvoj města		
Oblast podpory:	1.2. Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst		
Datum zahájení projektu:	01.08.2007		
Datum zahájení fyzické realizace:	01.06.2010		
Datum ukončení projektu:	31.05.2011		
Celkové výdaje etapy:	30 852 344,51 Kč		
Způsobilé výdaje etapy:	28 792 593,74 Kč	100,00%	
Nezpůsobilé výdaje etapy:	2 059 750,77 Kč		
Vlastní podíl žadatele na způsobilých výdajích:	3 792 593,74 Kč	13,17%	
Dotace projektu			
o dotace z rozpočtu RR	25 000 000,00 Kč	86,83%	
o z toho EU	22 972 972,97 Kč	79,79%	

Výchozí stav

Městský úřad Sokolov je členěn na odbory a naprostá většina z nich sídlí v hlavní budově A, Rokycanova 1929. Jedná se o odbory vnitřních věcí, správy majetku, školství a kultury, rozvoje města, finanční, stavební a územního plánování, finanční kontroly, evidencí a správních agend, dopravně správních agend, životního prostředí, právní a obecní živnostenský úřad, dále v hlavní budově sídlí kancelář starosty a tajemník úřadu. Odbory zajišťují výkon samosprávy pro město Sokolov a v přenesené působnosti výkon státní správy ve vymezeném správním obvodu v souladu se zákonem o obcích a dalšími zvláštními právními předpisy.

Sídlo městského úřadu (budova A) bylo postaveno v 80. letech jako administrativní budova a sídlo OV KSČ. Jádru objektu má osm využitých podlaží. Architektonické a především dispoziční řešení hlavní budovy se od doby výstavby výrazně nezměnilo, ačkoliv nároky na funkce správního úřadu se v posledních letech podstatně zvyšují. Jsou zaváděny nové informační technologie, které by měly být dostupné pro veřejnost, legislativní změny pak zvyšují množství agendy úřadu. Objekt přestává vyhovovat provozním potřebám úřadu a není ani ve vyhovujícím technickém stavu. V havarijním stavu je zejména otopná soustava a zdravotní technika. Závady nelze řešit pouhými opravami

⁵² zpracováno podle informací poskytnutých z městského úřadu v Sokolově

vzhledem k tomu, že zařízení má již překročenou dobu své životnosti. Současná bezbariérová úprava budovy spočívá v existenci bočního vstupu pro imobilní občany. Vstup vede do suterénu objektu a odtud je možno využít pro další pohyb v objektu výtah. Závažným problémem však je, že tento výtah nelze použít jako únikovou vestu v případě požáru, což by znemožnilo imobilním osobám v kritické situaci samostatně opustit vyšší podlaží budovy. Dalším závažným problémem je stav výtahů, které jsou morálně i technicky zastaralé a nevyhovují současným bezpečnostním normám. Provoz úřadu s ohledem na počet podlaží budovy je na bezproblémové funkci výtahu závislý. Dále jsou tu stísněné prostorové podmínky stávající vrátnice, nemožnost zavedení všech potřebných funkcí recepce, zhoršený přístup klientů k moderním informačním technologiím, nepřehlednost vstupního prostoru, zvýšení množství agendy úřadu a velké časové ztráty odborných referentů při poskytování jednoduchých informací.

Cíl

Hlavním cílem projektu je zkvalitnění služeb veřejné správy a zlepšení vztahů úřadu s veřejností. Provedením rekonstrukce bude dosaženo zlepšení současného prostorového a dispozičního řešení budovy (Czech POINT). K jednání s větším počtem účastníků bude zřízena nová zasedací místnost v přízemí. Součástí projektu je také úprava zeleně v okolí budovy.

Popis jednotlivých fází projektu:

Předinvestiční fáze

Předinvestiční fáze zahrnovala tyto činnosti – zahájení projektu, výběr zpracovatele projektové dokumentace, zpracování projektu stavby, zajištění stavebního povolení, výběr zpracovatele žádosti o dotaci, sestavení projektového týmu, příprava žádosti o dotaci a povinných příloh, podání žádosti o dotaci, příprava příloh předkládaných před podpisem smlouvy o poskytnutí dotace a založení zvláštního účtu, možný podpis smlouvy a příprava podkladů pro výběrová řízení.

Investiční fáze

Investiční fáze zahrnuje výběrové řízení na dodavatele výběrových řízení a uzavření smlouvy, dále výběrová řízení na dodavatele stavby, technický dozor a autorský dozor, uzavření příslušných smluv. Poté následuje fyzická realizace stavby, která obsahuje

přestavbu stávajícího hlavního vstupu a vytvoření nové recepce, vytvoření nové zasedací místnosti, dispoziční úpravy vestibulu, instalace nového výtahu, rekonstrukce sociálních zařízení v celé budově včetně nových bezbariérových WC, nové technické rozvody, kompletní rekonstrukce topení. Poté následuje vybavení prostor nábytkem, parková úprava okolí budovy a osazení billboardu pro zahájení stavebních prací. V průběhu akce probíhá monitorování a podávání monitorovacích hlášení. Po dokončení prací bude osazena pamětní deska. Investiční fáze je zakončena kolaudací.

Projekt č. 3 Dopravní terminál Sokolov⁵³

Prioritní osa: 3. Dostupnost a dopravní obslužnost
 Oblast podpory: 3.2. Rozvoj dopravní obslužnosti regionu.
 Datum zahájení projektu: 01.03.2010
 Datum zahájení fyzické realizace: 01.06.2010
 Datum ukončení projektu: 30.04.2011

Celkové výdaje etapy: **110 000 000,00 Kč**

Dotace projektu		
z toho: - dotace z EU	93 500 000,00 Kč	85,0%
- dotace z rozpočtu regionální rady	8 250 000,00 Kč	7,5%
- Karlovarský kraj	2 750 000,00 Kč	2,5%
- Město Sokolov	5 500 000,00 Kč	5,0%

Dopravní terminál Sokolov je jedním ze tří plánovaných projektů Karlovarského kraje na vybudování nových dopravních terminálů na území kraje. Navazuje na již modernizovanou trať pro rychlostní železniční dopravu a nástupiště s podchodem.

Stavba samotná se skládá z výstavby vlastního autobusového nádraží místo nevyužitých pozemků bývalých skladů ČD, z výstavby parkoviště pro osobní automobily, a to naproti vlakovému nádraží, z úpravy příjezdové a odjezdové komunikace a chodníků v ulici Nádražní a z úpravy zeleně. Nedílnou součástí stavby je rovněž demolice objektů bývalých skladů ČD, rekonstrukce a přeložky stávajících inženýrských sítí, nové odvodnění celého

⁵³Město Sokolov, staženo dne 10.1.2011, dostupné z:
http://www.sokolov.cz/assets/uredni/mestskyurad/odbory/rozvojemesta/DTS_popis_3.pdf

území. Vybudováním nového dopravního terminálu dojde k vytvoření jednoho uceleného dopravního uzlu s umožněním zavedení centrálního odbavovacího systému a dopravní telematiky (jehož součástí budou i informační panely) pro zprostředkování informací o možnostech dopravy pro jednotlivé cestující. Zároveň se výrazně zlepší celkový stav tohoto území a dojde ke zvýšení kvality života v této oblasti.

Hlavním nositelem celého projektu je Karlovarský kraj, který je příjemcem poskytnuté dotace z ROP a který prostřednictvím Agentury projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, p.o. zajišťuje veškerou realizaci projektu od jeho přípravy přes výstavbu až po uvedení do provozu. Město Sokolov je partnerem tohoto projektu.

Začátkem března 2010 byla mezi Karlovarským krajem a vybraným zhotovitelem stavby, sdružením Bss a ISSO Dopravní terminál Sokolov, zastoupené společností Bss BĀŇSKĀ STAVEBNĀ SPOLEČNOST s.r.o., podepsána smlouva o dílo.

Dopravní terminál Sokolov se skládá z vlastního autobusového nádraží, parkoviště pro 98 osobních vozidel, úpravy příjezdové a odjezdové komunikace a ozelenění.⁵⁴ Město Sokolov zajistilo zpracování jednostupňové projektové dokumentace pro stavební povolení a provedení stavby a dále zajistilo vydání všech potřebných stavebních povolení a rozhodnutí. Práva a povinnosti z nich vyplývající byly převedeny smlouvou na Karlovarský kraj. Dne 22.1.2009 podal Karlovarský kraj prostřednictvím Agentury projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, p.o., žádost o poskytnutí dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro období 2007 - 2013, prioritní osa 3 - Dostupnost a dopravní obslužnost, oblast podpory 3.2 - Rozvoj dopravní obslužnosti regionu.

Zadávací řízení na technický dozor stavebníka vyhrála firma STAVING - INVEST s.r.o.. V září 2009 byla podepsána smlouva o poskytnutí dotace mezi Karlovarským krajem a Regionální radou regionu Soudržnosti Severozápad. V listopadu roku 2009 bylo zahájeno zadávací řízení na zhotovitele stavby Dopravní terminál Sokolov. Na začátku března 2010 byla podepsána smlouva o dílo s vybraným uchazečem na zhotovitele stavby Dopravní terminál Sokolov sdružením BSS a ISSO Dopravní terminál Sokolov, zastoupené Bss Bāňská stavební společnost s.r.o. Dne 11.3.2010 bylo zhotoviteli předáno staveniště a následně zahájena realizace dopravního terminálu.

⁵⁴ Informační portál Karlovarského kraje, staženo dne 31.1.2011, dostupné z : http://www.kr-karlovarsky.cz/REGION/projektyKK/Dop_term_Sokolov/

Projekt č. 4 - Projekt revitalizace Centra vzdělávání ISŠTE Sokolov⁵⁵

Prioritní osa:	1. Regenerace a rozvoj měst
Oblast podpory:	1.3 – Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů
Datum zahájení projektu:	02.01.2007
Datum zahájení stavebních prací:	03.12.2009
Datum ukončení stavebních prací I. etapy:	31.05.2011
Datum ukončení stavebních prací:	30.04.2012
Datum ukončení projektu:	30.07.2012

Celkové výdaje etapy: **370 000 000,00 Kč**

Dotace projektu		
z toho: - dotace z EU	314 500 000,00 Kč	85,0%
- dotace z rozpočtu regionální rady	27 750 000,00 Kč	7,5%
- Karlovarský kraj	9 250 000,00 Kč	2,5%
- Město Sokolov	18 500 000,00 Kč	5,0%

Podstatou předloženého projektu je modernizace a revitalizace studijního prostředí Integrované střední školy technické a ekonomické Sokolov (ISŠTE). Stavbou nové sedmipatrové budovy školy (včetně jejího vybavení nábytkem a učebními pomůckami) a revitalizací stávajících objektů se vytvoří podmínky pro moderní výuku žáků a veřejnosti na odpovídající evropské úrovni. Revitalizace zahrnuje úpravy stávajících sousedních objektů nové budovy školy, zejména dílen, budovy 1, 2 a šaten tělocvičny ZŠ. Stavbou nové budovy se zjednoduší pohyb studentů i personálu po dnes již zastaralém komplexu. Se stavbou nového areálu samozřejmě souvisí jistá modifikace okolního prostředí k nově vzniklým potřebám budovy a jejích uživatelů. Projekt mj. navazuje na urbanistické řešení okolí stavby prostřednictvím projektů připravovaných Městem Sokolov.

Nová, sedmipatrová budova je vložena přímo do středu areálu ISŠTE, mezi budovy 1 a 2 a pavilonem dílen, nahrazením budovy 3 a vstupního objektu. Vstupní hala je propojená otvory ve stropěch přes čtyři podlaží a koncentruje veškerá administrativní pracoviště zajišťující provoz a řízení celé školy. V dalších patrech se nachází dvojpodlažní knihovna,

⁵⁵Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, ISŠTE, staženo dne 11.1.2011, dostupné z: <http://apdm.cz/projekty/ISSTE-Sokolov/>

klidová část školy a prostory pro celoživotní vzdělávání. V budově se také nachází tělocvična, která může v případě potřeby sloužit také jako aula, v posledních třech patrech pak učebny a kabinety pedagogů. Výstavba nové budovy, demolice budovy č. 3 a spojovacích chodeb vyvolává dispoziční změny a stavební úpravy zejména v objektech tělocvična ZŠ, budova 1, budova 2 a dílny. Součástí projektu u budovy 1 a budovy 2 je jejich celkové zateplení (výměna oken, zateplení střechy a fasády) a statické zajištění meziokenních pilířů (vlivem nevhodného chemického složení škvárobetonu dochází k degradaci původní únosnosti zdiva).

Získáním nových moderních prostor nejen pro výuku středoškoláků, dojde ke splnění veškerých požadavků na celoživotní vzdělávací centrum a vše, co s ním souvisí.

Důležitým faktem také je, že po zbudování nového areálu dojde k přesunu výuky z detašovaného pracoviště v Královském Poříčí, a tím i centralizaci veškeré pedagogické činnosti a lepší koordinaci a komunikaci pedagogického sboru. Zároveň to škole umožní ušetřit značně nerentabilní provozní náklady detašovaného pracoviště.

Neodmyslitelnou a neopomenutelnou skutečností, kterou je také třeba zmínit je, že nově vystavěná budova bude odpovídat veškerým kritériím na úsporu energií, jejichž náklady jsou v současné době vysoké a dá se předpokládat jejich další růst. Totéž platí o stávajících budovách 1 a 2, které budou zatepleny.

Projekt je podporován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) prostřednictvím Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severozápad pro období 2007 – 2013, prioritní osa 1 Regenerace a rozvoj měst, oblast podpory 1.3 – Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů (dále jen „ROP“).

O poskytnutí dotace z ROP bylo požádáno v březnu 2009, na konci června téhož roku byla žádost Výborem Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad schválena a v říjnu byla uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace z ROP NUTS II Severozápad mezi Regionální radou regionu soudržnosti Severozápad a ISŠTE Sokolov. Nositelem projektu a příjemcem dotace z ROP je ISŠTE Sokolov, která zajistila kompletní projektovou přípravu. V roce 2007 byla zpracována dokumentace k územnímu rozhodnutí, které bylo ve stejném roce vydáno. Následně byla zpracována dokumentace pro stavební povolení a pro provedení stavby. Potřebné stavební povolení bylo vydáno v roce 2008 a je pravomocné. V realizační fázi bude projekt řídit Agentura projektového a dotačního managementu

Karlovarského kraje, příspěvková organizace kraje zřízená za účelem přípravy a realizace projektů Karlovarského kraje.

Partneři projektu:

- Karlovarský kraj
- Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, p.o.
- Město Sokolov
- Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.

Stavba je rozdělena na dvě etapy podle ucelených částí tak, aby mohla fungovat školní výuka ve vedlejších budovách včetně školy základní.

Etapa I.

Do první etapy byly zařazeny následující stavební objekty:

- příprava území
- demolice
- nová přípojka kanalizace
- nová přípojka vodovodu
- přípojka slaboproudu
- nová budova – 1. část
- tělocvična ZŠ

Etapa II.

Do druhé etapy byly zařazeny tyto stavební objekty:

- Příprava území 01.14 – ochrana IS SU Panely
- venkovní osvětlení nové budovy
- nová budova – 2. část
- budova 1 A výměník
- dílny
- budova 2 A spojovací krček
- zpevněné plochy
- sadové úpravy

Cíl

Hlavním cílem projektu je vytvoření moderního a kvalitního vzdělávacího centra pro obyvatele všech věkových skupin v Karlovarském kraji, a to zejména v Sokolovském okrese. Nové prostředí vyhovující veškerým požadavkům, které s sebou dnešní školství přináší, je nezpochybnitelnou startovací čarou pro mladé lidi v našem regionu, kteří mají jen s kvalitním vzděláním šanci na úspěch na trhu práce.

Dalším cílem je vybudování kvalitní, moderní a dobře vybavené infrastruktury pro vzdělávání s regionálním významem.

6. Vyhodnocení využívání dotací EU

Město Sokolov spolufinancuje s regionálním operačním programem NUTS II Severozápad významné projekty. Výběr a realizace hlavních investičních akcí města jsou ovlivněny právě možností čerpání prostředků z programů a fondů Evropské unie. V předchozím textu, jsem Vás seznámila s některými projekty, které město Sokolov s pomocí ROP NUTS II Severozápad realizovalo či realizuje. Z celkových projektů s uzavřenou smlouvou (viz tabulka č. 11) bylo Sokolovsko úspěšné ve 12 projektech s celkovou částkou nákladů ve výši 775 415 318,00 Kč (srovnání viz graf č. 7 a 8). Dále uváděné výsledky zahrnují projekty přihlášené do 1. až 6. výzvy v rámci ROP NUTS II Severozápad ke dni 14.10.2009.

Tabulka č. 7 – Počet předložených projektů - prioritní osa 1

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	185	10 047 901 516	888 814 958	12 505 204 298
Vyřazené projekty	85	4 734 877 365	419 460 639	5 739 207 056
Projekty stažené žadatelem	2	131 874 146	11 635 954	155 146 055
Projekty doporučené k financování	45	3 540 771 368	310 595 210	4 555 298 734
Projekty s uzavřenou smlouvou	44	3 392 876 229	297 556 663	4 380 261 240
Proplacené projekty (etapy)	6	219 926 664	19 405 294	258 737 272
Výše alokace ERDF na prioritní osu				7 605 746 348
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				39,86
Zasmluvněno (v %)				44,61
Proplaceno (v %)				2,89

Zdroj: publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Tabulka č. 8 - Počet předložený projektů - prioritní osa 2

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	190	3 353 261 107	303 174 862	4 021 497 809
Vyřazené projekty	153	2 723 696 735	247 625 064	3 280 828 316
Projekty stažené žadatelem	1	59 494 904	5 249 550	69 994 005
Projekty doporučené k financování	36	570 069 467	50 300 247	670 675 488
Projekty s uzavřenou smlouvou	36	566 266 367	49 964 680	668 079 646
Proplacené projekty (etapy)	0	0	0	0
Výše alokace ERDF na prioritní osu				831 938 145
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				4,36
Zasmluvněno (v %)				68,07
Proplaceno (v %)				0,00

Zdroj: publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Tabulka č. 9 - Počet předložený projektů - prioritní osa 3

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	20	3 934 855 543	347 193 062	4 633 111 488
Vyřazené projekty	4	803 801 662	70 923 676	945 649 015
Projekty stažené žadatelem	0	0	0	0
Projekty doporučené k financování	14	2 327 626 864	205 378 767	2 742 254 217
Projekty s uzavřenou smlouvou	14	2 311 491 315	203 955 042	2 728 353 178
Proplacené projekty (etapy)	2	273 317 850	24 116 207	325 415 086
Výše alokace ERDF na prioritní osu				6 479 958 463
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				33,96
Zasmluvněno (v %)				35,67
Proplaceno (v %)				4,22

Zdroj: publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Tabulka č. 10 Počet předložený projektů - prioritní osa 4

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	184	3 573 196 524	523 916 763	6 306 068 681
Vyřazené projekty	100	1 751 747 500	303 083 823	3 485 625 470
Projekty stažené žadatelem	2	11 009 86	1 942 923	20 310 533
Projekty doporučené k financování	80	1 708 120 822	206 276 428	2 646 609 554
Projekty s uzavřenou smlouvou	78	1 692 482 662	204 409 497	2 626 810 085
Proplacené projekty (etapy)	6	67 019 761	11 044 080	169 973 958,
Výše alokace ERDF na prioritní osu				3 648 315 867
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				19,12
Zasmluvněno (v %)				46,39
Proplaceno (v %)				1,84

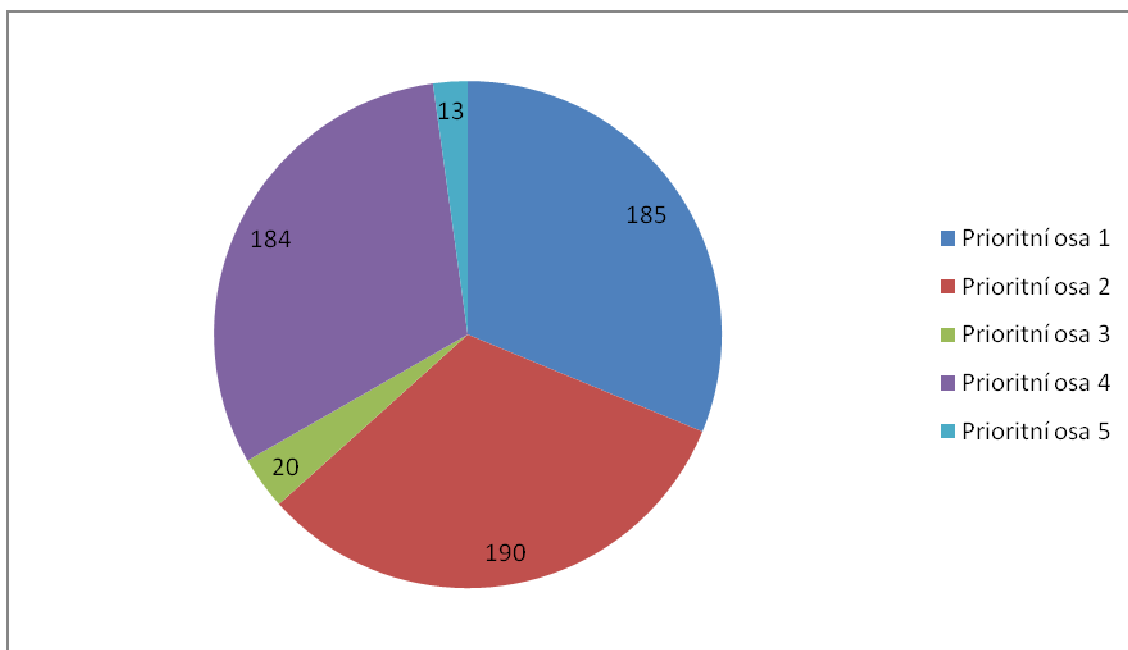
Zdroj: publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Tabulka č. 11 Celkový počet předložených projektů za období 2007-2009

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU v Kč	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	592	21 203 079 866,34	2 113 996 426,24	27 811 606 013,45
Vyřazené projekty	346	10 025 023 438,94	1 042 054 982,26	13 464 133 595,92
Projekty stažené žadatelem	5	202 378 946,24	18 828 427,23	245 450 592,86
Projekty doporučené k financování	182	8 366 088 404,08	807 874 001,87	10 850 326 992,96
Projekty s uzavřenou smlouvou	179	8 163 222 722,16	791 198 731,87	10 638 923 149,56
Proplacené projekty (etapy)	21	710 840 978,55	81 137 941,72	933 009 175,0
Výše alokace ERDF na program				19 081 149 828,20
Zasmluvněno (v %)				42,78
Proplaceno (v %)				3,73

Zdroj: tabulka vlastní, informace z publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

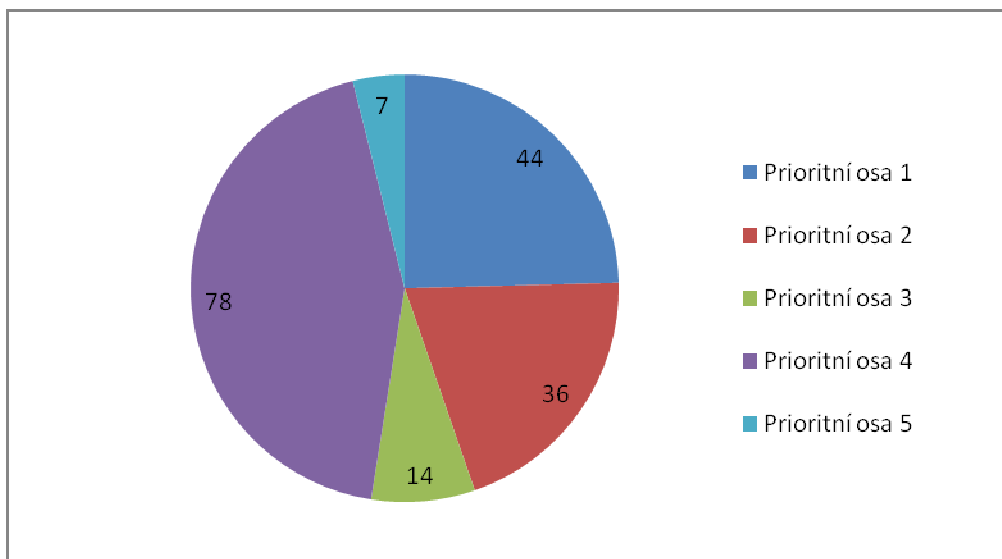
Graf č. 5 Počet předložených žádostí do programu ROP Severozápad v členění dle prioritních os

Zdroj: graf vlastní, údaje z publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Nejvíce projektů bylo přihlášeno do prioritní osy 2, srovnatelný počet projektů byl zaznamenán i v prioritní ose 1 a 4. Prioritní osy 3 a 5 jsou svým zaměřením poněkud specifické, což je důvod nižšího registrovaného počtu projektů a souvisí také s počtem a finanční alokací vyhlášených výzev.

Graf. č. 6 Projekty s uzavřenou smlouvou o poskytnutí dotace:

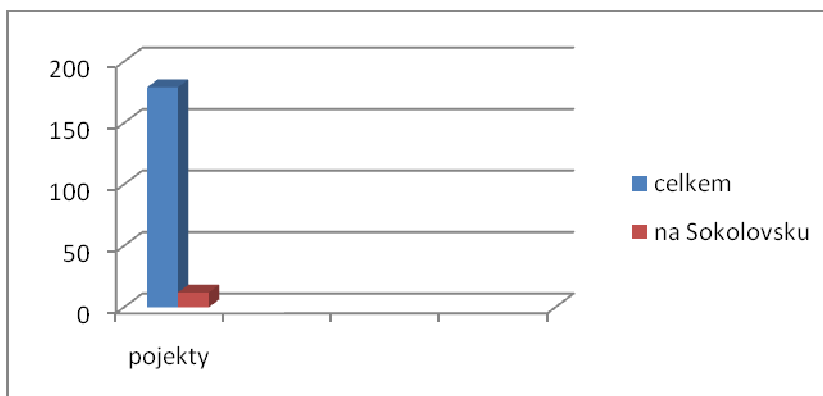

Zdroj: graf vlastní, údaje z publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Nejvíce projektů bylo vybráno k financování v prioritní ose 4 (78), v prioritní ose 1 bylo v rámci 1.–6. výzvy uzavřeno 44 smluv, v prioritní ose 2 bylo úspěšných 36 projektů, nejnižší počet vybraných projektů je logicky registrován u specifických prioritních os 3 a 5.

Celkový počet projektů s uzavřenou smlouvou	179	100,0 %
Z toho počet projektů uzavřené na rozvoj Sokolovska	12	6,7 %

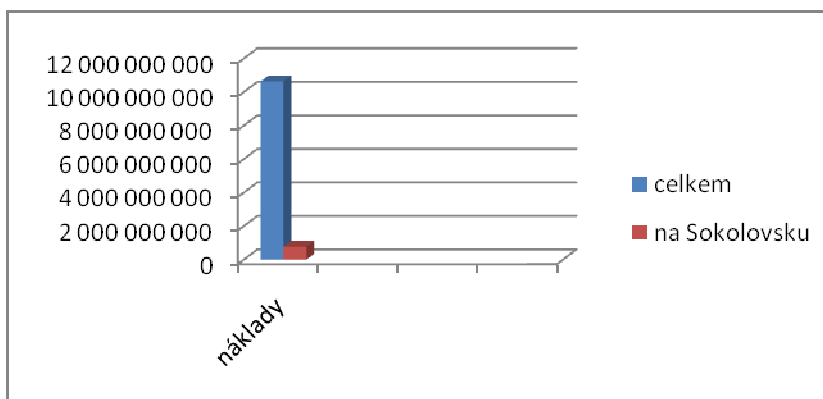
Graf č.7 Srovnání projektů s uzavřenou smlouvou s projekty uzavřené na rozvoj Sokolovska

Zdroj: graf vlastní, vlastní výpočet z informací z publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

Celkové způsobilé výdaje	10 638 923 149,56 Kč
Z toho výdaje získané pro město Sokolov	775 415 318,00 Kč

Graf č. 8 Srovnání náklady celkem a náklady na rozvoj na Sokolovsku

Zdroj: graf vlastní, vlastní výpočet z informací z publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009

7. Závěr

Dne 1. 5. 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, čímž se jí otevřela možnost využívat finanční podpory poskytované v rámci hospodářské a sociální politiky EU, která je uskutečňována především prostřednictvím strukturálních fondů. Strukturální fondy EU jsou stěžejními nástroji regionální politiky EU, kterými se EU snaží pomoc členským státům při snížení rozdílů mezi jednotlivými regiony a posílit hospodářskou a sociální soudržnost Evropské unie.

Česká republika se stala členem EU v polovině již probíhajícího programovacího období 2000 – 2006. Tím pádem měla možnost čerpat finanční prostředky pouze v rámci zkráceného období 2004 – 2006, a byla tím ochuzena o plnohodnotnou účast ve všech nabízených programech. Teprve v novém programovacím období 2007 – 2013 může Česká republika využívat podpory z EU v plném rozsahu.

Cílem teoretické části diplomové práce byla analýza regionální a strukturální politiky Evropské unie a nastínění pohledu na dotace ze strukturálních fondů Evropské unie a jejich využívání v České republice. Na předchozích stranách bylo vysvětleno fungování regionální a strukturální politiky EU, a to v porovnání minulého a současného programovacího období. Důležité je pochopení smyslu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, tj. snaha o snižování rozdílů mezi jednotlivými členskými státy EU a to

vše je postaveno na principu solidarity, který vychází ze základní filozofie celého integračního procesu, tzn. hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj států ekonomicky méně rozvinutých, a to prostřednictvím strukturálních fondů. To vše se realizuje pomocí projektů spolufinancovaných z fondů EU, které jsou realizovány na základě formulování a schválení strategických dokumentů (např. Strategické obecné zásady Společenství, národní rozvojový plán, národní strategický referenční rámec, operační programy a jednotný programový dokument). Všechny projekty musí splňovat horizontální priority, které jsou klíčové pro rozvoj společnosti a jdou napříč všemi oblastmi a operačními programy.

Samotná realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti se provádí prostřednictvím tzv. programování, které je založeno na rozdělování finančních prostředků Společenství na základě víceletých rozvojových programů. Strukturální fondy nepřispívají k financování jednotlivých akcí, ale k podpoře rozvojových programů, které mají svůj vlastní rozpočet členěný podle priorit a jednotlivých opatření, na kterých se účastníci účastní formou vyjednávání, a to na evropské, národní i regionální úrovni.

Pro účely naplňování účelů politiky HSS byla v roce 1988 na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) zavedena tzv. nomenklatura územních statistických jednotek NUTS, která sloužila k vzájemnému statistickému monitorování a provádění analýz ekonomické a sociální situace v regionech. Druhá část této práce je zaměřena na jednu takovou jednotku a to NUTS II – regionu soudržnosti Severozápad, skládajícího se z Karlovarského a Ústeckého kraje. V této kapitole je charakterizován region soudržnosti Severozápad, popsán globální cíl ROP Severozápad a z něj vycházející specifické cíle. ROP Severozápad obsahuje 5 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí intervence, které vymezují, jaké projekty mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Na dalších stranách jsou popsány projekty, které se uskutečnily anebo ještě ve městě Sokolov probíhají. Úspěšná realizace podpořených projektů závisí na kvalitě předloženého projektu, na zkušeném a kvalifikovaném projektovém managementu, na dostatečné znalosti pravidel programu, na reálném časovém harmonogramu a na struktuře a výši finančního rozpočtu vzhledem k finančním možnostem předkladatele projektu.

Cílem praktické části bylo srovnání, kolik z těchto úspěšných projektů připadlo na Sokolovsko. Na základě shromážděných informací při psaní této práce, je třeba

konstatovat, že město Sokolov za posledních pár let uskutečnilo mnoho velkých projektů, a to především s pomocí ROP Severozápad, který dal městu příležitost uskutečnit tyto projekty, na které město Sokolov nemělo dostatek peněz ve svém rozpočtu. Mezi největší patří Rekonstrukce haly zimního stadionu, Rekonstrukce budovy městského úřadu v Sokolově – 2. etapa a dále dopravní terminál Sokolov a samozřejmě Projekt revitalizace Centra vzdělávání ISŠTE Sokolov. Město Sokolov tak postupně plní své cíle uvedené v Programu sociálního a ekonomického rozvoje města Sokolov do roku 2014.

8. Seznam použitých zdrojů:

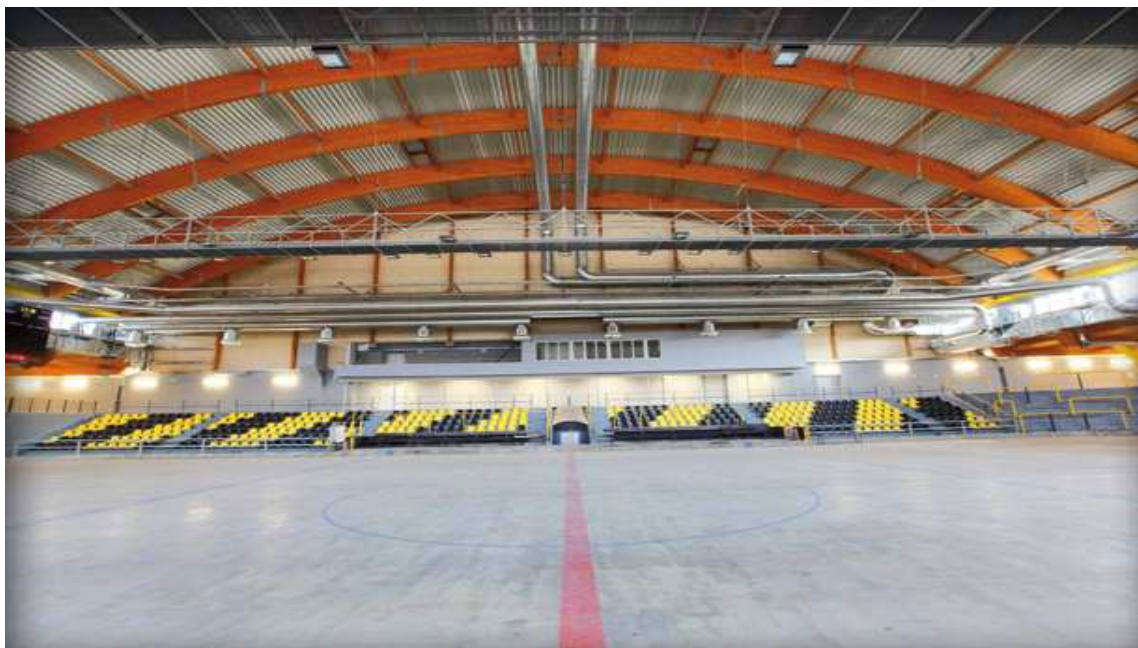
Knižní zdroje:

- BOHÁČKOVÁ , Ivana, HRABÁKOVÁ Magdalena. *Strukturální politika evropské unie*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6
- HELDMAN, Kim, JANSEN, Patti a BACA, Claudia. *PMP:Project Management Profesional Study Guide*. Hoboken: Wiley 2005
- KUČEROVÁ Irah, *Evropská unie: Hospodářské politiky*.1.vydání, Praha: Karolinum, 2006. 347 s. ISBN 80-246-1212-7
- MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, 1. vydání. Brno: Barrister & Principal, 2009. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, Odbor vnějších vztahů, *Průvodce fondy Evropské unie 2005*. Praha: MMR, 237 s
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, Odbor evropských fondů, *Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013*, Praha: MMR, 2007. 28 s
- SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. 1.vydání. Ostrava:Repronis, 2003 ISBN 80-7329-023-5
- ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPADU, *Publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009*. 2009, NOESIS s.r.o. 30 s.
- VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X
- WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2
- ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPADÚ, *Publikace ROP Severozápad podpořené projekty 2007-2009*. 2009, 30 s.

Internetové zdroje:

- www.apdm.cz (Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje)
- www.eur-lex.europa.eu (Přístup k právu Evropské unie)
- www.euroskop.cz („Vše o Evropské unii)
- www.kr-karlovarsky.cz (Informační portál Karlovarského kraje)
- www.kvprojekty.eu (stránky Magistrátu Města Karlovy Vary)
- www.nuts2severozapad.cz (ROP Severozápad)
- www.sokolov.cz (internetové stránky Města Sokolov)
- www.strukturalni-fondy.cz (Fondy Evropské unie)

PŘÍLOHA č. 1 – Zimní stadion

Zdroj: http://stavby.karlovarska.net/images/zs_sokolov.pdf

Zdroj: http://stavby.karlovarska.net/images/zs_sokolov.pdf

PŘÍLOHA č. 2 - Městský úřad Sokolov

Zdroj: vlastní

Zdroj: vlastní

PŘÍLOHA č. 3 – Dopravní terminál Sokolov

Zdroj: <http://apdm.cz/projekty/dopravni-terminaly-karlovarskeho-kraje/?sub=fotogalerie>

Zdroj: <http://apdm.cz/projekty/dopravni-terminaly-karlovarskeho-kraje/?sub=fotogalerie>

PŘÍLOHA č. 4 – ISŠTE Sokolov

Zdroj: <http://apdm.cz/projekty/isste-sokolov/?sub=fotogalerie>

Zdroj: <http://apdm.cz/projekty/isste-sokolov/?sub=fotogalerie>